

**MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII
AL REPUBLICII MOLDOVA**

CADRUL NAȚIONAL AL CALIFICĂRILOR

APROBAT

Ministerul Educației și Cercetării

Dan PERCIUN, Ministru

03 noiembrie 2023

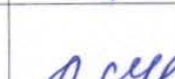
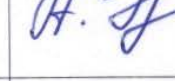

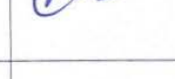

DECIZIA

Consiliului Național pentru Calificări
nr. 16 din 06 octombrie 2023

STANDARD DE CALIFICARE

DOMENIUL GENERAL DE STUDII	023 Filologie
DOMENIUL DE FORMARE PROFESIONALĂ	0231 Studiul limbilor
PROGRAMUL DE STUDII	0231.3 Traducere și interpretare
DENUMIREA CALIFICĂRII	Licențiat în Filologie
NIVELUL CALIFICĂRII	6 CNC

FIȘA DE VALIDARE A CONFORMITĂȚII

Nr. crt.	Instituția/ organizația/ structura	Numele, prenumele	Funcția, titlul științific/ gradul didactic	Semnătura	Data
MEMBRII GRUPULUI DE LUCRU CARE AU ELABORAT STANDARDUL DE CALIFICARE					
1	Universitatea de Stat din Moldova, Facultatea de Litere	MOLOȘNIUC Viorica	prodecan, dr., conf. univ.		25.08.23
2	Universitatea de Stat din Moldova, Centrul Universitar Francofon	GUȚU Silvia	șef centru, dr., conf. univ.		25.08.23
3	Universitatea de Stat din Moldova, Departamentul Traducere, Interpretare și Lingvistică Aplicată	GRĂDINARU Angela	șef Departament, dr., conf. univ.		25.08.23
4	Academia de Studii Economice a Moldovei, Departament Relații internaționale	ROȘCOVAN Nina	dr., conf. univ.		25.08.23
5	Ministerul Justiției, Comisia pentru atestare și disciplină a interpreților și traducătorilor autorizați	ȘAGANEAN Gabriela	evaluator, dr., conf. univ.		25.08.23
6	Asociația pentru promovarea limbii și culturii italiene "Dante Aligheri"	PORUMB Tatiana	director, dr., conf. univ.		25.08.23
7	Universitatea de Stat din Moldova, Departamentul Lingvistică germanică și comunicare interculturală	LIFARI Viorica	șef Departament, dr., conf. univ.		25.08.23
8	Universitatea de Stat din Moldova, Departamentul Lingvistică romanică și comunicare interculturală	GUȚU Ion	șef Departament, dr., conf. univ.		25.08.23

Standard de calificare: *Licențiat în Filologie*, nivel 6 CNC

Programul de studii: 0231.3 Traducere și interpretare

Domeniul de formare profesională: 0231 Studiul limbilor

Aprobat prin ordinul Ministerului Educației și Cercetării nr.1403 din 03.11.2023

COMISIA DE VALIDARE A STANDARULUI DE CALIFICARE

Nr. crt.	Instituția/ organizația/ structura	Numele, prenumele	Funcția, titlul științific/ gradul didactic	Semnătura	Data
1.	Uniunea Scriitorilor din Republica Moldova	PILCHIN Ivan	Vicepreședinte, Traducător		19.09.23
2.	Casa Limbii Române „Nichita Stănescu”; Revista Limba Română	BANTOȘ Alexandru	Director; Redactor-șef, editor, publicist		19.09.23
3.	Editura Prut Internațional	STANCIU Olga	Director		19.09.23
4.	Academia de Studii Economice din Moldova	TOMȘA Aurelia	Expert în elaborarea standardelor de calificare		19.09.23

FIȘA DE CONSULTARE

Nr. crt.	Instituția/ organizația/ structura	Numele, prenumele	Funcția, titlul științific/ gradul didactic	Semnătura	Data
PARTENERI SOCIALI					
1.	Camera Națională a Cărții din Republica Moldova	Ludmila HOMETKOVSKI	doctor în filologie, conferențiar universitar, director adjunct		28.08.23
2.	Alianța Franceză din Moldova	Adrian CIBOTARU	director adjunct		28.08.23
3.	Compania VEO Worldwide Services Chișinău, Ayria SRL	Aliona MACARI	doctor în filologie, manager proiect		28.08.23
4.	Secretariatul Parlamentului Republicii Moldova, Direcția Asistență și Ceremonial Parlamentar	Constanța OSIPOV	traducător, interpret, consultant principal		28.08.23
5.	Biroul de traduceri și interpretariat BirouDeTraduceri.MD LICOLIN & CO SRL	Alina ABRAMOVICI	traducător, interpret, director		28.08.23
6.	Secretariatul Parlamentului Republicii Moldova, Direcția Redactare din cadrul Direcției Generale Documentare Parlamentară	Ludmila DABIJA	consultant principal, redactor		28.08.23
7.	Biroul de traduceri PROIRVAS SRL	Victor VASILIEV	traducător, interpret, director		28.08.23
8.	Rectorul Universității de Stat din Moldova	Igor ȘAROV	doctor, conferențiar universitar		28.08.23
9.	Rectorul Universității Libere Internaționale din Moldova	Ilian GALBEN	doctor, conferențiar universitar		28.08.23

FORMULARUL CALIFICĂRII

Descrierea calificării	<p>Calificarea <i>Licențiat în filologie</i>, nivel 6 CNC, se acordă absolvenților programului de studii <i>0231.3 Traducere și interpretare</i>, confirmă competențele acestora pentru a realiza activități de traducere și interpretare într-un cadru larg de situații profesionale și culturale și sunt capabili să utilizeze strategii actuale și tehnologii moderne în realizarea activității profesionale. Activitatea traducătorului și interpretului reunește un spectru larg de activități, printre care: confruntarea diverselor sisteme lingvistice atât în arealul pragmaticii, cât și în sistemul de studiere/ analiză a textului; traducerea dintr-o limbă în alta; aplicarea adecvată a tehnicilor de traducere și interpretare: transpoziție, echivalență semantică, adaptare contextuală pentru a asigura conformitatea textului cu originalul; revizia textului tradus; crearea unor nomenclatoare proprii pentru activitatea practică de selectare și stocare a datelor; utilizarea diverselor tehnici asistate de calculator.</p> <p>Specialiștii din acest domeniu sunt capabili să traducă/interpreteze texte/discursuri din domeniul general și specializat din limba străină în limba maternă și viceversa respectând standardele de calitate; să argumenteze opțiunile de traducere în baza teoriilor și abordărilor studiate; să evalueze procesul de colaborare dintre traducător, angajator și destinatar în conformitate cu cerințele pieței muncii, cerințele societale, dar și cele ce țin de evoluțiile din domeniul lingvisticii/traducerii.</p> <p>Specialiștii din domeniul traducerii și interpretării sunt capabili să activeze în societatea contemporană, marcată de o diversitate linguală și culturală și orientată spre valorile general umane care sunt promovate pe plan european și internațional.</p>
Nivel de calificare	6 CNC
Grup/grupuri-țintă	<ul style="list-style-type: none"> - Absolvenți de liceu, colegiu, centru de excelență; - prestatori de programe de educație și formare profesională; - angajatori; - alte părți interesate.
Tipul programului de formare profesională	Program de învățământ superior, ciclul I
Forma de organizare a studiilor	<ul style="list-style-type: none"> - cu frecvență - la distanță
Durata și volumul studiilor	- 3 ani (cu frecvență, la distanță) – 180 de credite de studii
Condiții de acces	<p>Nivelul minim necesar de studii: studii liceale.</p> <p>Actul de studii care permite accesul la nivelul respectiv de calificare:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Diplomă de bacalaureat sau echivalentul acesteia; - Diplomă de studii profesionale; - alt act de studii echivalent, recunoscut de autoritatea competentă.
Stagii de practică	<p>Tipurile stagiilor de practică:</p> <ul style="list-style-type: none"> - de inițiere în specialitate; - de specialitate I și II; - practica de cercetare/de licență. <p>Numărul de credite de studii alocate stagiilor de practică se încadrează în limita 10-12% din numărul de credite per program.</p>

Actul de studii, titlul /calificarea atribuită	<ul style="list-style-type: none"> - Diplomă de studii superioare de licență și Supliment descriptiv conform Europass; - Titlul: <i>Licențiat în Filologie</i> (conform Anexei nr. 2 la ordinul nr. 1017/2018, cu privire la punerea în aplicare a Hotărârii Guvernului nr 482/2011) https://mecc.gov.md/sites/default/files/corelarea_titluri_licenta-master-doctor.pdf
Dezvoltare profesională/ proiectarea carierei	<p>Continuarea studiilor la ciclul II, studii superioare de master (nivel 7 CNC). Formarea profesională continuă:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) programe de perfecționare/specializare, cu durata 150-900 ore/5-30 credite de studii; b) programe de recalificare profesională conexe specialității formării profesionale inițiale absolvite, cu durata de 1800-3600 ore/60-120 de credite de studii.
Oportunități de angajare în câmpul muncii	<p>Specialistul din domeniul de formare profesională <i>0231 Studiul limbilor</i> poate fi angajat în calitate de:</p> <ul style="list-style-type: none"> 264303 Filolog/filologă 264304 Ghid interpret/ ghid interpretă 264306 Interpret/ interpretă 264307 Interpret/ interpretă relații diplomatice 264308 Lexicograf/lexicografă 264309 Lingvist/lingvistă 264311 Revizor lingvist/revizoare lingvistă 264312 Terminolog 264313 Traducător/traducătoare 264315 Translator/translatoare emisie
Cerințe legale speciale	<p>Apt de muncă din punct de vedere fizic și psihic. Nu sunt alte cerințe legale speciale care limitează obținerea calificării de către persoanele care îndeplinesc condițiile de acces stipulate mai sus.</p>

LISTA OCUPAȚILOR TIPICE

Programul de studii	Ocupații tipice conform CORM (006-2021)	Ocupații tipice conform ESCO 08	Ocupații tipice conform ISCO-08	Alte clasificări relevante (CAEM/ISIC/OMC după caz)
0231.3 Traducere și interpretare	264303 Filolog/filologă 264304 Ghid interpret/ ghid interpretă 264306 Interpret/ interpretă 264307 Interpret/ interpretă relații diplomatice 264308 Lexicograf/lexicografă 264309 Lingvist/lingvistă 264311 Revizor lingvist/revizoare lingvistă 264312 Terminolog 264313 Traducător/traducătoare 264315 Translator/translatoare emisie	2643.2 - Interpret/interpretă (bilateral; interpret de afaceri; interpret comunitar; interpret consecutiv; interpret de judecată; ghid interpret; interpret medical; interpret de poliție; interpret în serviciul public; interpret la distanță; interpret social; interpret telefonic; interpret de televiziune) 2643.3 - Lexicograf/lexicografă 2643.4 - Lingvist/lingvistă 2643.6 - Traducător/traducătoare (traducător de carte; traducător de afaceri; traducător editorial; traducător financiar; traducător literar; traducător medical; traducător științific; traducător autorizat; traducător tehnic; manager de proiect de traduceri; traducător revizor; traducător de jocuri video)	2643 Traducători, interpreți și alți lingviști - Interpret/interpretă - Lexicograf/lexicografă - Filolog/filologă - Subtitror - Traducător/traducătoare - Traducător/traducătoare editorial	M - Activități profesionale, științifice și tehnice 72 Cercetare-dezvoltare 72.2 Cercetare-dezvoltare în științe sociale și umaniste 72.20 Cercetare-dezvoltare în științe sociale și umaniste 74 Alte activități profesionale, științifice și tehnice 74.3 Activități de traducere scrisă și orală (interpreți) 74.30 Activități de traducere scrisă și orală (interpreți)

Standard de calificare: *Licențiat în Filologie*, nivel 6 CNC

Programul de studii: *0231.3 Traducere și interpretare*

Domeniul de formare profesională: *0231 Studiul limbilor*

Aprobat prin ordinul Ministerului Educației și Cercetării nr.1403 din 03.11.2023

COMPETENȚE RELEVANTE CALIFICĂRII

COMPETENȚE TRANSVERSALE (CT)	<p>CT 1. Dezvoltarea personală și profesională.</p> <p>CT 2. Gestionarea activității filologice profesionale.</p> <p>CT 3. Aplicarea regulilor/principiilor de etică, deontologie și integritate profesională.</p> <p>CT 4. Utilizarea eficientă a resurselor de comunicare.</p> <p>CT 5. Executarea rolurilor și activităților specifice muncii în echipă.</p> <p>CT 6. Aplicarea artei de negociere.</p> <p>CT 7. Utilizarea eficientă a surselor digitale.</p> <p>CT 8. Deținerea competențelor antreprenoriale.</p>
COMPETENȚE GENERALE (CG)	<p>CG 1. Comprehensiunea informației din domeniul filologic.</p> <p>CG 2. Procesarea informației relevante pentru domeniul filologic.</p> <p>CG 3. Elaborarea de conținuturi informative și de comunicare specializată.</p> <p>CG 4. Prezentarea informației adaptate publicului-țintă.</p> <p>CG 5. Medierea informației în domeniul filologic.</p> <p>CG 6. Transpunerea mesajului din perspectiva culturală.</p>
COMPETENȚE PROFESIONALE (CP)	<p>Arie ocupațională 1: TRADUCEREA ȘI INTERPRETAREA ÎNTR-UN CADRU LARG DE SITUAȚII PROFESIONALE ȘI CULTURALE</p> <p>CP 1. Comprehensiunea informației adaptată necesităților și contextului fiecărei situații de comunicare.</p> <p>CP 2. Decodarea informației în limba sursă și țintă la nivel general și specializat.</p> <p>CP 3. Elaborarea textelor/discursurilor cu un conținut general și specializat în limba sursă și limba țintă.</p> <p>CP 4. Redactarea traducerilor.</p> <p>CP 5. Adaptarea strategiilor și tehnicilor de traducere/interpretare în funcție de obiectul, tipul, contextul și destinatarul traducerii/interpretării.</p> <p>CP 6. Traducerea / interpretarea textelor/discursurilor în limba țintă conform normelor și condițiilor angajatorilor.</p> <p>Arie ocupațională 2: REVIZIE ȘI EXPERTIZĂ LINGVISTICĂ, TERMINOLOGICĂ, DE SPECIALITATE ȘI STILISTICĂ A TRADUCERII</p> <p>CP 7. Comprehensiunea informației specifice rezolvării sarcinilor complexe în context.</p> <p>CP 8. Gestionarea informației specifice rezolvării sarcinilor complexe în context profesional.</p> <p>CP 9. Revizuirea textului/discursului în limba țintă.</p> <p>CP 10. Redactarea textului/discursului în limba țintă.</p>

CP 11. Adaptarea lingvistică și socioculturală a textului/discursului țintă.
 CP 12. Transpunerea pragmatică a textului/discursului țintă.

**TRANSPUNEREA COMPETENȚELOR
 DIN STANDARDUL DE COMPETENȚĂ ÎN REZULTATE ALE ÎNVĂȚĂRII**

Aria de competență (<i>etape, faze ale prestării serviciului/producerii</i>)	Competențe profesionale conform standardului de competență	Rezultate ale învățării conform nivelului CNC <i>Absolventul/candidatul la atribuirea calificării poate:</i>	Module/discipline ce conduc la formarea de competențe profesionale
COMPETENȚE GENERALE			
1. Receptarea și tratarea informației	CG 1. Comprehensiunea informației din domeniul filologic	<ol style="list-style-type: none"> 1. identifica formele și valorile lingvistice pentru a asigura comprehensiunea informației din domeniul filologic; 2. determina raportul dintre elemente lingvistice pentru a stabili relevanța informației; 	<ul style="list-style-type: none"> - Introducere în lingvistică; - Limba străină contemporană cu aplicare la traducere; - Limba străină: analiză și producere de texte informative/argumentative/narative/descriptive/injonctive; - Traducere gramaticală din limba străină în limba română/rusă; - Introducere în traductologie; - Traductologia; - Pragmatica traducerii; - Traducerea scrisă din limba străină în limba română/rusă a textului specializat; - Traducerea consecutivă din limba străină în limba română/rusă și viceversa a discursului specializat;
	CG 2. Procesarea informației relevante pentru domeniul filologic	<ol style="list-style-type: none"> 3. analiza datele și informația identificată procesând informația relevantă din domeniul filologic; 4. interpreta informația relevantă pentru a stabili conformitatea cu situația de comunicare profesională ; 	<ul style="list-style-type: none"> - Introducere în lingvistică; - Limba străină contemporană cu aplicare la traducere; - Limba străină: analiză și producere de texte informative/argumentative/narative/descriptive/injonctive; - Traducere gramaticală din limba străină în limba română/rusă; - Introducere în traductologie; - Traductologia; - Pragmatica traducerii;

Standard de calificare: *Licențiat în Filologie*, nivel 6 CNC

Programul de studii: *0231.3 Traducere și interpretare*

Domeniul de formare profesională: *0231 Studiul limbilor*

Aprobat prin ordinul Ministerului Educației și Cercetării nr.1403 din 03.11.2023

			<ul style="list-style-type: none"> - Introducere în terminologie; - Traducerea scrisă din limba străină în limba română/rusă a textului specializat; - Traducerea consecutivă din limba străină în limba română/rusă și vice versa a discursului specializat;
2. Producerea de informații	CG 3. Elaborarea de conținuturi informative și de comunicare specializată	<p>5. produce conținutul informativ structurat pentru adecvarea la situația de comunicare;</p> <p>6. integra instrumente TIC pentru a dezvolta și a difuza informații;</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Tehnologii informaționale de comunicare; - Limba străină contemporană cu aplicare la traducere; - Limba străină: analiză și producere de texte informative/argumentative/narative/descriptive/injonctive; - Introducere în traductologie; - Traductologia; - Tehnici de traducere scrisă; - Pragmatica traducerii; - Introducere în terminologie; - Traducerea scrisă din limba străină în limba română/rusă a textului specializat; - Tehnici de traducere orală; - Traducerea consecutivă din limba străină în limba română/rusă și vice versa a discursului specializat; - Traducerea comunitară din/în limba străină în domeniul medical, social, educațional, sau juridic;
	CG 4. Prezentarea informației adaptate publicului-țintă	<p>7. sintetiza conținutul, în baza elementelor convergente și divergente informațional;</p> <p>8. transmite informația adaptând-o la finalitățile și contextul de comunicare;</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Limba străină contemporană cu aplicare la traducere; - Limba străină: analiză și producere de texte informative/argumentative/narative/descriptive/injonctive; - Traductologia; - Tehnici de traducere scrisă; - Pragmatica traducerii; - Introducere în terminologie; - Traducerea scrisă din limba străină în limba română/rusă a textului specializat; - Tehnici de traducere orală; - Traducerea consecutivă din limba străină în limba română/rusă și vice versa a discursului specializat;

			<ul style="list-style-type: none"> - Traducerea comunitară din/în limba străină în domeniul medical, social, educațional, sau juridic;
3. Comunicarea lingvistică și culturală	CG 5. Medierea informației în domeniul filologic	<p>9. explica conceptele, ideile și teoriile din domeniul de competență profesională asigurând medierea informației în domeniul filologic;</p> <p>10. reformula mesaje în context profesional în vederea realizării unei comunicări eficiente;</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Tehnologii informaționale de comunicare; - Traducere gramaticală din limba străină în limba română/rusă; - Traductologia; - Tehnici de traducere scrisă; - Pragmatica traducerii; - Introducere în terminologie; - Traducerea scrisă din limba străină în limba română/rusă a textului specializat; - Tehnici de traducere orală; - Traducerea consecutivă din limba străină în limba română/rusă și viceversa a discursului specializat; - Traducerea comunitară din/în limba străină în domeniul medical, social, educațional, sau juridic; - Civilizația țărilor textului/discursului țintă; - Etica profesională a traducătorului;
	CG 6. Transpunerea mesajului din perspectiva culturală	<p>11. facilita dialogul inter-/pluricultural transpunând mesajul din perspectiva culturală;</p> <p>12. valorifica modele culturale în diverse situații de comunicare.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Traductologia; - Tehnici de traducere scrisă; - Pragmatica traducerii; - Introducere în terminologie; - Traducerea scrisă din limba străină în limba română/rusă a textului specializat; - Tehnici de traducere orală; - Traducerea consecutivă din limba străină în limba română/rusă și viceversa a discursului specializat; - Traducerea comunitară din/în limba străină în domeniul medical, social, educațional, sau juridic; - Civilizația țărilor textului/discursului țintă; - Etica profesională a traducătorului.
COMPETENȚE PROFESIONALE			

Standard de calificare: *Licențiat în Filologie*, nivel 6 CNC

Programul de studii: *0231.3 Traducere și interpretare*

Domaniul de formare profesională: *0231 Studiul limbilor*

Aprobat prin ordinul Ministerului Educației și Cercetării nr.1403 din 03.11.2023

Arie ocupațională 1: TRADUCEREA ȘI INTERPRETAREA ÎNTR-UN CADRU LARG DE SITUAȚII PROFESIONALE ȘI CULTURALE			
1. Receptarea și tratarea informației	CP 1. Comprehensiunea informației adaptată necesităților și contextului fiecărei situații de comunicare	<p>13. determina structurile lingvistice în limba sursă și limba țintă pentru a asigura comprehensiunea informației în ambele limbi;</p> <p>14. identifica sensul de bază și cel contextual al unităților lexicale, informația principală și secundară în textul/discursul sursă la nivel general și specializat pentru a evalua importanța informației.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Limba străină contemporană cu aplicare la traducere; - Limba străină: analiză și producere de texte informative/argumentative/narative/descriptive/injonctive; - Traducere gramaticală din limba străină în limba română/rusă; - Pragmatica traducerii; - Traducerea scrisă din limba străină în limba română/rusă a textului specializat; - Tehnici de traducere orală; - Traducerea consecutivă din limba străină în limba română/rusă și viceversa a discursului specializat; - Traducerea comunitară din/în limba străină în domeniul medical, social, educațional, sau juridic;
	CP 2. Decodarea informației în limba sursă și țintă la nivel general și specializat	<p>15. interpreta fapte de limbă în textul/discursul sursă la nivel general și specializat valorificând resursele oferite de tehnologiile informaționale în scopul facilitării accesului rapid la informații relevante și actuale;</p> <p>16. structura informația receptată oral sau scris pentru a garanta conformitatea cu contextul de comunicare profesională.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Limba străină contemporană cu aplicare la traducere; - Limba străină: analiză și producere de texte informative/argumentative/narative/descriptive/injonctive; - Traducere gramaticală din limba străină în limba română/rusă; - Pragmatica traducerii; - Introducere în terminologie; - Traducerea scrisă din limba străină în limba română/rusă a textului specializat; - Tehnici de traducere orală; - Traducerea consecutivă din limba străină în limba română/rusă și viceversa a discursului specializat; - Traducerea comunitară din/în limba străină în domeniul medical, social, educațional, sau juridic;
2. Producerea de informații	CP 3. Elaborarea textelor/discursurilor cu un conținut general și specializat în limba sursă și limba țintă	<p>17. transpune intenția și sensul textului/discursului sursă în textul/discursul țintă pentru a asigura o comunicare eficientă;</p> <p>18. produce texte/discursuri utilizând</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Limba străină contemporană cu aplicare la traducere; - Limba străină: analiză și producere de texte informative/argumentative/narative/descriptive/injonctive; - Traducere gramaticală din limba străină în limba

		unitățile lexicale și terminologice în funcție de context și respectând normele gramaticale, ortografice, stilistice și principiile textualității pentru a contribui la claritatea mesajului transmis și la evitarea ambiguităților și a interpretărilor eronate.	română/rusă; - Introducere în traductologie; - Traductologia; - Tehnici de traducere scrisă; - Pragmatica traducerii; - Introducere în terminologie; - Traducerea scrisă din limba străină în limba română/rusă a textului specializat; - Tehnici de traducere orală; - Traducerea consecutivă din limba străină în limba română/rusă și vice versa a discursului specializat; - Traducerea comunitară din/în limba străină în domeniul medical, social, educațional, sau juridic;
	CP 4. Redactarea traducerilor	19. releva informația ambiguă și repetată care ar putea distorsiona sensul original adaptând stilul și tonul textului/discursului potrivit publicului țintă pentru a transmite intenția de comunicare cu claritate și fidelitate.	- Traducere gramaticală din limba străină în limba română/rusă; - Introducere în traductologie; - Traductologia; - Tehnici de traducere scrisă; - Pragmatica traducerii; - Introducere în terminologie; - Traducerea scrisă din limba străină în limba română/rusă a textului specializat; - Tehnici de traducere orală; - Traducerea consecutivă din limba străină în limba română/rusă și viceversa a discursului specializat; - Traducerea comunitară din/în limba străină în domeniul medical, social, educațional, sau juridic; - Etica profesională a traducătorului
3. Comunicarea lingvistică și culturală	CP 5. Adaptarea strategiilor și tehnicilor de traducere/interpretare în funcție de obiectul, tipul, contextul și destinatarul traducerii/interpretării	20. identifica dificultățile lexicale, gramaticale, stilistice, terminologice, socioculturale în textele/discursurile destinate traducerii sugerând echivalenți standardizați și adecvați în funcție	- Traducere gramaticală din limba străină în limba română/rusă; - Introducere în traductologie; - Traductologia; - Tehnici de traducere scrisă; - Pragmatica traducerii; - Introducere în terminologie;

		<p>de context pentru a garanta o transmitere eficientă și fidelă a mesajului original;</p> <p>21. aplica corect strategiile de traducere conform normelor pentru realizarea unei traduceri care se conformează standardelor profesionale și de calitate.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Traducerea scrisă din limba străină în limba română/rusă a textului specializat; - Tehnici de traducere orală; - Traducerea consecutivă din limba străină în limba română/rusă și vice versa a discursului specializat; - Traducerea comunitară din/în limba străină în domeniul medical, social, educațional, sau juridic; - Civilizația țărilor textului/discursului țintă; - Etica profesională a traducătorului;
	CP 6. Traducerea / interpretarea textelor/discursurilor în limba țintă conform normelor și condițiilor angajatorilor	22. traduce/interpreta texte/discursuri specializate și literare respectând rigorile și particularitățile acestora în limba țintă, principiile de independentă; imparțialitate; onestitate și obiectivitate; competență profesională și conștiinciozitate; confidențialitate și comportament profesional; standardele profesionale pentru a asigura precizie, coerență și fidelitate în traducere/interpretare.	<ul style="list-style-type: none"> - Introducere în traductologie; - Traductologia; - Tehnici de traducere scrisă; - Pragmatica traducerii; - Introducere în terminologie; - Traducerea scrisă din limba străină în limba română/rusă a textului specializat; - Tehnici de traducere orală; - Traducerea consecutivă din limba străină în limba română/rusă și vice versa a discursului specializat; - Traducerea comunitară din/în limba străină în domeniul medical, social, educațional, sau juridic; - Etica profesională a traducătorului;
Arie ocupațională 2: REVIZIE ȘI EXPERTIZĂ LINGVISTICĂ, TERMINOLOGICĂ, DE SPECIALITATE ȘI STILISTICĂ A TRADUCERII			
1. Receptarea și tratarea informației	CP 7. Comprehensiunea informației specifice rezolvării sarcinilor complexe în context	<p>23. identifica particularitățile lingvistice și socio-culturale în textul/discursul sursă/țintă pentru a asigura relevanța și înțelegerea corectă a mesajului;</p> <p>24. examina corectitudinea traducerii contextuale a expresiilor, termenilor, culturilor, prietenilor perfizi și cazurile de intraductibilitate utilizând resurse de sprijin precum dicționare, glosare, bănci terminologice sau</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Limba străină contemporană cu aplicare la traducere; - Limba străină: analiză și producere de texte informative/argumentative/narative/descriptive/injonctive; - Traducere gramaticală din limba străină în limba română/rusă; - Pragmatica traducerii; - Introducere în terminologie; - Traducerea scrisă din limba străină în limba română/rusă a textului specializat; - Tehnici de traducere orală; - Traducerea consecutivă din limba străină în limba

		aplicații de traducere și asistență virtuală pentru a spori eficiențarea comunicării interlingvistice.	română/rusă și vice versa a discursului specializat; - Traducerea comunitară din/în limba străină în domeniul medical, social, educațional, sau juridic;
	CP 8. Gestionarea informației specifice rezolvării sarcinilor complexe în context profesional	<p>25. identifica corectitudinea și fidelitatea redării conținutului și corespondența terminologică în textul/discursul țintă pentru a comunica sensul într-un mod cât mai fidel posibil;</p> <p>26. evalua transpunerea stilului și registrului de limbă în textul/discursul țintă pentru a obține o traducere autentică și adecvată în contextul cultural și lingvistic al limbii ținte.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Limba străină contemporană cu aplicare la traducere; - Limba străină: analiză și producere de texte informative/argumentative/narative/descriptive/injonctive; - Traducere gramaticală din limba străină în limba română/rusă; - Pragmatica traducerii; - Introducere în terminologie; - Traducerea scrisă din limba străină în limba română/rusă a textului specializat; - Tehnici de traducere orală; - Traducerea consecutivă din limba străină în limba română/rusă și vice versa a discursului specializat; - Traducerea comunitară din/în limba străină în domeniul medical, social, educațional, sau juridic; - Etica profesională a traducătorului;
2. Producerea de informații	CP 9. Revizuirea textului/discursului în limba țintă	<p>27. aplica metode de revizuire lingvistică și stilistică a traducerii utilizând tehnologii informaționale și soft-uri specializate în scopul analizării rezultatelor traducerii prin prisma normelor ortografice, lexicale, gramaticale și stilistice;</p> <p>28. propune soluții în cazul erorilor de traducere identificate pentru a contribui la îmbunătățirea calității traducerii.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Traducere gramaticală din limba străină în limba română/rusă; - Introducere în traductologie; - Traductologia; - Tehnici de traducere scrisă; - Pragmatica traducerii; - Introducere în terminologie; - Traducerea scrisă din limba străină în limba română/rusă a textului specializat; - Tehnici de traducere orală; - Traducerea consecutivă din limba străină în limba română/rusă și viceversa a discursului specializat; - Traducerea comunitară din/în limba străină în domeniul medical, social, educațional, sau juridic; - Etica profesională a traducătorului;

	CP 10. Redactarea textului/discursului în limba țintă	<p>29. reformula propoziții, fraze și paragrafe pentru a asigura coeziunea și coerența textului/discursului;</p> <p>30. corectarea erorilor lexico-semantice, gramaticale, stilistice, abateri și ambiguități în textul/discursul țintă prin prisma abordării comparativ-contrastive pentru a contribui la îmbunătățirea preciziei lexicale și semantice a traducerii.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Traducere gramaticală din limba străină în limba română/rusă; - Introducere în traductologie. - Traductologia; - Tehnici de traducere scrisă; - Pragmatica traducerii; - Introducere în terminologie; - Traducerea scrisă din limba străină în limba română/rusă a textului specializat; - Tehnici de traducere orală; - Traducerea consecutivă din limba străină în limba română/rusă și viceversa a discursului specializat; - Traducerea comunitară din/în limba străină în domeniul medical, social, educațional, sau juridic; - Etica profesională a traducătorului;
3. Comunicarea lingvistică și culturală	CP 11. Adaptarea lingvistică și socioculturală a textului/discursului țintă	31. evalua corectitudinea traducerii din perspectiva lingvistică și interculturală și propune soluții pentru evitarea erorilor socioculturale identificate în textul/discursul țintă;	<ul style="list-style-type: none"> - Introducere în traductologie. - Traductologia; - Tehnici de traducere scrisă; - Pragmatica traducerii; - Introducere în terminologie; - Traducerea scrisă din limba străină în limba română/rusă a textului specializat; - Tehnici de traducere orală; - Traducerea consecutivă din limba străină în limba română/rusă și viceversa a discursului specializat; - Traducerea comunitară din/în limba străină în domeniul medical, social, educațional, sau juridic; - Civilizația țărilor textului/discursului țintă; - Etica profesională a traducătorului;
	CP 12. Transpunerea pragmatică a textului/discursului țintă	32. adapta conținutul la contextul situației de comunicare pentru a livra un mesaj eficient și relevant în funcție de cerințele specifice ale fiecărei situații.	<ul style="list-style-type: none"> - Introducere în traductologie - Traductologia; - Tehnici de traducere scrisă; - Pragmatica traducerii; - Traducerea scrisă din limba străină în limba română/rusă a textului specializat;

			<ul style="list-style-type: none"> - Tehnici de traducere orală; - Traducerea consecutivă din limba străină în limba română/rusă și vice versa a discursului specializat; - Traducerea comunitară din/în limba străină în domeniul medical, social, educațional, sau juridic; - Etica profesională a traducătorului;
--	--	--	--

**DETALIEREA REZULTATELOR ÎNVĂȚĂRII, CORESPUNZĂTOR COMPETENȚELOR,
ÎN TERMENI DE CUNOȘTIȚE, APTITUDINI, RESPONSABILITATE ȘI AUTONOMIE
ȘI STABILIREA NIVELUI MINIM DE COMPETENȚĂ NECESAR DE ATINS/DEMONSTRAT**

COMPETENȚA PROFESIONALĂ			NIVEL MINIM DE COMPETENȚĂ ATINS/ DEMONSTRAT
REZULTATE ALE ÎNVĂȚĂRII			
CUNOȘTIȚE (K)	APTITUDINI (S)	RESPONSABILITATE ȘI AUTONOMIE (RA)	
1	2	3	4
Rezultatele învățării, nivel 6 CNC			
https://europa.eu/europass/system/files/2020-05/Legal%20text-RO.pdf (Anexa II)			
Cunoștințe factice și teoretice în contexte largi, în cadrul unui domeniu de muncă sau de studiu	O gamă de aptitudini cognitive și practice necesare pentru găsirea de soluții la probleme specifice, într-un domeniu de muncă sau de studiu	Autogestionare în cadrul liniilor directoare aferente unor contexte de muncă sau de studiu în general previzibile, dar care se pot schimba. Supravegherea activității de rutină a altor persoane, preluând o anumită responsabilitate pentru evaluarea și îmbunătățirea activităților de muncă sau de studiu	
COMPETENȚE GENERALE			
CG 1. Comprehensiunea informației din domeniul filologic			
Rezultatul învățării 1. <i>Absolventul/candidatul la atribuirea calificării poate identifica formele și valorile lingvistice pentru a asigura comprehensiunea informației din domeniul filologic.</i>			
K₁ Caracterul sistemic și semiotic al limbii. K₂ Unități ale sistemului lingvistic.	S₁ Distinge elementele componente ale sistemului lingvistic; S₂ Relevă trăsăturile fundamentale ale semnului lingvistic;	Absolventul analizează în mod autonom formele și valorile lingvistice și este responsabil de cunoașterea și aplicarea unităților	Absolventul: - identifică unitățile sistemului lingvistic (fonem, morfem, gramem, semem, etc.);

Standard de calificare: *Licențiat în Filologie*, nivel 6 CNC

Programul de studii: *0231.3 Traducere și interpretare*

Domeniul de formare profesională: *0231 Studiul limbilor*

Aprobat prin ordinul Ministerului Educației și Cercetării nr.1403 din 03.11.2023

	S₃ Argumentează caracterul sistemic și semiotic al limbii.	sistemului lingvistic.	- aplică repertoriul lingvistic în raport cu intențiile de comunicare.
Rezultatul învățării 2. <i>Absolventul/candidatul la atribuirea calificării poate determina raportul dintre elemente lingvistice pentru a stabili relevanța informației.</i>			
K₁ Accepțiile și funcțiile semnului lingvistic. K₂ Relații dintre semnele lingvistice.	S₁ Distinge relațiile dintre semnele lingvistice; S₂ Identifică nivelele de organizare a limbii pe baza principiului stratificării; S₃ Aplică accepțiile și funcțiile semnului lingvistic în raport cu contextul și situația de comunicare.	Absolventul colectează în mod autonom date și informații referitoare la raportul dintre elemente lingvistice și este responsabil de valorificarea relațiilor dintre semnele lingvistice.	Absolventul: - identifică accepțiile și funcțiile semnului lingvistic; - valorifică relațiile dintre semnele lingvistice.
CG 2. Procesarea informației relevante pentru domeniul filologic			
Rezultatul învățării 3. <i>Absolventul/candidatul la atribuirea calificării poate analiza datele și informația identificată procesând informația relevantă din domeniul filologic.</i>			
K₁ Metode și tehnici de organizare și gestionare a informațiilor și datelor.	S₁ Aplică principiile și metodele științifice în examinarea informației și datelor specifice domeniului lingvistic; S₂ Analizează date și informații, specifice domeniului.	Absolventul poate în mod autonom și responsabil colecta, selecta, gestiona, organiza, recupera, distribui și stoca informațiile specifice domeniului.	Absolventul: - gestionează date interoperabile, reutilizabile și accesibile; - valorifică aspecte teoretice și metode științifice privind colectarea, selectarea, gestionarea, organizarea, recuperarea, distribuția și stocarea informațiilor specifice domeniului; - examinează/cercetează datele și informațiile.
Rezultatul învățării 4. <i>Absolventul/candidatul la atribuirea calificării poate interpreta informația relevantă pentru a stabili conformitatea cu situația de comunicare profesională.</i>			
K₁ Reguli, metode și principii de interpretare a informației. K₂ Categoriile de informații.	S₁ Rezumă în mod critic informații noi și complexe din diverse surse; S₂ Utilizează diverse forme de	Absolventul rezumă în mod autonom informații noi și complexe și este responsabil de utilizarea	Absolventul: - identifică diferite tipuri de informații în text/discurs;

K₃ Forme de interpretare lingvistică.	interpretare și sintetizare a informației din surse fizice sau electronice; S₃ Selectează și prelucrează informații calitative aplicabile în context. S₄ Aplică în mod eficient regulile, metodele și principiile de interpretare a informației lingvistice.	diverselor forme de interpretare și sintetizare a informației din surse fizice sau electronice.	- selectează și prelucrează informații calitative aplicabile în context; - interpretează informații noi și complexe din diverse surse.
---	--	---	---

CG 3. Elaborarea de conținuturi informative și de comunicare specializată

Rezultatul învățării 5. *Absolventul/candidatul la atribuirea calificării poate* produce conținutul informativ structurat pentru adecvarea la situația de comunicare.

K₁ Modele de comunicare eficiente. K₂ Categorii și tipuri de structuri lingvistice și de comunicare.	S₁ Examinează informații și elaborează conținuturi informative; S₂ Adaptează conținutul informativ la situația de comunicare; S₃ Integrează tipuri de structuri lingvistice în conținuturi informative și de comunicare specializată.	Absolventul determină și produce în mod autonom un conținut informativ structurat și este responsabil de adaptarea conținutului informativ la situația de comunicare.	Absolventul: - compară modelele de comunicare eficiente; - adaptează conținutul informativ la situația de comunicare; - integrează tipuri de structuri lingvistice în elaborarea conținuturilor informative și de comunicare specializată.
---	---	---	---

Rezultatul învățării 6. *Absolventul/candidatul la atribuirea calificării poate* integra instrumente TIC pentru a dezvolta și a difuza informații.

K₁ Instrumente digitale pentru colaborare, creare de conținuturi și soluționare de probleme. K₂ Software de procesare de text, de editare și de prezentare.	S₁ Utilizează instrumente digitale pentru colaborare, creare de conținuturi și soluționare de probleme; S₂ Aplică software de procesare de text, de editare și de prezentare; S₃ Gestionează, colectează, stochează și diseminează informații și date digitale.	Absolventul utilizează autonom instrumente digitale pentru colaborare, creare de conținuturi și soluționare de probleme și software de procesare de text, de editare și de prezentare și este responsabil de gestionarea, colectarea și stocarea informațiilor și datelor digitale.	Absolventul: - creează conținuturi utilizând instrumente digitale; - gestionează, colectează, stochează și diseminează informații și date digitale.
--	---	---	---

CG 4. Prezentarea informației adaptate publicului-țintă

Rezultatul învățării 7. *Absolventul/candidatul la atribuirea calificării poate* sintetiza conținutul, în baza elementelor convergente și divergente informațional.

<p>K₁ Tipuri de text/discurs. K₂ Instrumente de sintetizare și rezumare a informației.</p>	<p>S₁ Analizează trăsăturile distinctive ale diferitor tipuri de text/discurs; S₂ Identifică ideea principală și ideile secundare ale unui text/discurs în limba sursă la nivel general și specializat; S₃ Sintetizează conținutul, în baza elementelor convergente și divergente informațional.</p>	<p>Absolventul analizează autonom trăsăturile distinctive ale diferitor tipuri de text/discurs și este responsabil de sintetizarea conținutului, în baza elementelor convergente și divergente informațional.</p>	<p>Absolventul: - determină instrumente de sintetizare și rezumare a informației; - aplică tehnici de sintetizare și rezumare a informației la producerea diferitor tipuri de texte/discursuri.</p>
<p>Rezultatul învățării 8. <i>Absolventul/candidatul la atribuirea calificării poate</i> transmite informația adaptând-o la finalitățile și contextul de comunicare.</p>			
<p>K₁ Funcțiile limbajului și legile discursului. K₂ Maximele comunicării (principiile cooperării, pertinentei și sincerității).</p>	<p>S₁ Aplică funcțiile limbajului și legile discursului în raport cu diverse situații de comunicare; S₂ Prezintă informația adaptată finalității și contextului de comunicare. S₃ Produce texte/discursuri adaptate publicului țintă.</p>	<p>Absolventul transmite autonom și responsabil informația adaptată finalității și contextului de comunicare.</p>	<p>Absolventul: - aplică funcțiile limbajului și legile discursului în raport cu diverse situații de comunicare; - transmite informația adaptată finalității și contextului de comunicare.</p>
<p>CG 5. Mediarea informației în domeniul filologic</p>			
<p>Rezultatul învățării 9. <i>Absolventul/candidatul la atribuirea calificării poate</i> explica conceptele, ideile și teoriile din domeniul de competență profesională asigurând mediarea informației în domeniul filologic.</p>			
<p>K₁ Norme și principii în științele limbajului. K₂ Modele și tendințe actuale în științele limbajului. K₃ Strategii de comunicare lingvistică.</p>	<p>S₁ Analizează și utilizează informațiile științifice și practice din domeniul lingvistic; S₂ Explică conceptele, ideile și teoriile din domeniu; S₃ Aplică strategiile de comunicare lingvistică și interlingvistică.</p>	<p>Absolventul utilizează autonom și responsabil informațiile științifice și practice din domeniul lingvistic pentru a explica conceptele, ideile și teoriile relevante.</p>	<p>Absolventul: - utilizează strategiile de comunicare lingvistică și interlingvistică; - aplică informațiile științifice și practice în diverse situații de enunțare; - explică conceptele, ideile și teoriile relevante domeniului.</p>
<p>Rezultatul învățării 10. <i>Absolventul/candidatul la atribuirea calificării poate</i> reformula mesaje în context profesional în vederea realizării unei comunicări eficiente.</p>			

<p>K₁ Modele tipice de soluționare a problemei/situației concrete.</p> <p>K₂ Tipuri și strategii de parafrazăre.</p> <p>K₃ Comunicare intralingvistică.</p>	<p>S₁ Argumentează corelația dintre legile discursului și comportamentul social;</p> <p>S₂ (Re)procesează un text/discurs existent;</p> <p>S₃ Aplică strategiile de procesare a informației pentru a ocoli dificultăți și evita lapsusuri.</p>	<p>Absolventul (re)procesează autonom și responsabil texte/discursuri pentru a ocoli dificultăți și evita lapsusuri la nivel intralingvistic.</p>	<p>Absolventul:</p> <ul style="list-style-type: none"> - aplică modele tipice de soluționare a problemei/ situației concrete; - determină corelația dintre legile discursului și comportamentul social; - reformulează mesaje la nivel intralingvistic.
CG 6. Transpunerea mesajului din perspectiva culturală			
Rezultatul învățării 11. <i>Absolventul/candidatul la atribuirea calificării poate facilita dialogul inter-/ pluricultural transpunând mesajul din perspectiva culturală.</i>			
<p>K₁ Conștiința diversității regionale și sociale a culturii de origine și ale culturii țintă.</p> <p>K₂ Strategii de relaționare.</p> <p>K₃ Concepte și tehnici de comunicare interculturală.</p>	<p>S₁ Îndeplinește rolul de intermediar cultural între cultura sa și cultura străină;</p> <p>S₂ Gestionează eficient situațiile de neînțelegeri și de conflicte culturale;</p> <p>S₃ Facilitează dialogul inter-/ pluricultural.</p>	<p>Absolventul conștientizează responsabilitatea facilitării dialogului inter-/pluricultural și este capabil în mod autonom și responsabil să gestioneze eficient situațiile de neînțelegeri și de conflicte culturale.</p>	<p>Absolventul:</p> <ul style="list-style-type: none"> - aplică strategiile de relaționare și tehnicile de comunicare interculturală; - gestionează eficient situațiile de neînțelegeri și de conflicte culturale; - facilitează dialogul inter-/ pluricultural.
Rezultatul învățării 12. <i>Absolventul/candidatul la atribuirea calificării poate valorifica modele culturale în diverse situații de comunicare.</i>			
<p>K₁ Bune practici și experiențe în valorificarea modelelor culturale.</p> <p>K₂ Tipuri și caracteristici de modele culturale.</p> <p>K₃ Cultura vorbirii și a comunicării.</p>	<p>S₁ Evaluează cultura de vorbire a societății în ansamblu și a individului separat.</p> <p>S₂ Respectă norme, tehnici și reguli obligatorii ale actului de comunicare, printre care: substantivitate (esență), consecvență, validitate (dovadă) persuasivitate (argumentativitate), claritate (claritate), înțelegere.</p> <p>S₃ Aplică principiile/modelele care facilitează comprehensiunea mesajului în diferite situații de comunicare.</p>	<p>Absolventul conștientizează importanța culturii vorbirii și a comunicării și este capabil în mod autonom și responsabil să valorifice modelele culturale în diverse situații de comunicare.</p>	<p>Absolventul:</p> <ul style="list-style-type: none"> - utilizează bune practici și experiențe în valorificarea modelelor culturale - respectă norme, tehnici și reguli obligatorii ale actului de comunicare; - valorifică modele culturale în diverse situații de comunicare.

COMPETENȚE PROFESIONALE. REZULTATE ALE ÎNVĂȚĂRII

Arie ocupațională 1: TRADUCEREA ȘI INTERPRETAREA ÎNTR-UN CADRU LARG DE SITUAȚII PROFESIONALE ȘI CULTURALE

CP 1. Comprehensiunea informației adaptată necesităților și contextului fiecărei situații de comunicare

Rezultatul învățării 13. *Absolventul/candidatul la atribuirea calificării poate determina structurile lingvistice în limba sursă și limba țintă pentru a asigura comprehensiunea informației în ambele limbi.*

<p>K₁ Unitățile sistemului lingvistic K₂ Principiul stratificării limbii. K₃ Planul expresiei și planul conținutului.</p>	<p>S₁ Descrie fapte de limbă și caracterizează structura limbajului; S₂ Clasifică și analizează relațiile dintre unități; S₃ Identifică unitățile din sistemul limbii pe baza principiului stratificării în limba sursă și limba țintă.</p>	<p>Absolventul identifică în mod autonom și responsabil unitățile din sistemul limbii pe baza principiului stratificării în limba sursă și limba țintă.</p>	<p>Absolventul:</p> <ul style="list-style-type: none"> - descrie fapte de limbă și caracteristicile structurii limbajului; - identifică unitățile din sistemul limbii pe baza principiului stratificării în limba sursă și limba țintă.
---	---	---	---

Rezultatul învățării 14. *Absolventul/candidatul la atribuirea calificării poate identifica sensul de bază și cel contextual al unităților lexicale, informația principală și secundară în textul/discursul sursă la nivel general și specializat pentru a evalua importanța informației.*

<p>K₁ Denotația și conotația. K₂ Rolul contextului în determinarea sensului. K₃ Relațiile semantice dintre unitățile lexicale. K₄ Ambiguitate lexicală și semantică.</p>	<p>S₁ Stabilește sensul denotativ și conotativ al unităților lexicale; S₂ Valorifică rolul contextului în identificarea sensului; S₃ Stabilește relațiile semantice dintre unitățile lexicale; S₄ Identifică informația principală și secundară în textul/discursul sursă la nivel general și specializat.</p>	<p>Absolventul identifică autonom și responsabil sensul de bază și cel contextual al unităților lexicale, informația principală și secundară în textul/discursul sursă la nivel general și specializat.</p>	<p>Absolventul:</p> <ul style="list-style-type: none"> - stabilește sensul denotativ și conotativ și relațiile semantice dintre unitățile lexicale; - evaluează rolul contextului în determinarea sensului unității lexicale; - identifică sensul de bază și cel contextual al unităților lexicale, informația principală și secundară în textul/discursul sursă la nivel general și specializat.
---	---	---	--

CP 2. Decodarea informației în limba sursă și țintă la nivel general și specializat

Rezultatul învățării 15. *Absolventul/candidatul la atribuirea calificării poate interpreta fapte de limbă în textul/discursul sursă la nivel general și specializat valorificând resursele oferite de tehnologiile informaționale în scopul facilitării accesului rapid la informații relevante și actuale.*

<p>K₁ Unitățile sistemului lingvistic K₂ Relațiile semantice dintre unitățile sistemului limbii; K₃ Sistemele morfologice și sintactice în limba sursă;</p>	<p>S₁ Determină sensul de bază și cel contextual al unităților lexicale; S₂ Identifică ideea principală și ideile secundare ale unui text/discurs în limba sursă la nivel general și</p>	<p>Absolventul conștientizează și interpretează autonom fapte de limbă în textul/discursul sursă la nivel general și specializat și este responsabil de valorificarea</p>	<p>Absolventul:</p> <ul style="list-style-type: none"> - identifică unitățile sistemului limbii și relațiile semantice contextuale; - aplică normele gramaticale în interpretarea faptelor de limbă în
---	---	---	--

<p>K₄ Valoarea stilistică a unităților lexicale.</p>	<p>specializat; S₃ Aplică normele gramaticale în interpretarea faptelor de limbă în textul/discursul sursă la nivel general și specializat; S₄ Utilizează software de procesare a textului.</p>	<p>resurselor oferite de tehnologiile informaționale în scopul facilitării accesului rapid la informații relevante și actuale.</p>	<p>textul/discursul sursă la nivel general și specializat; - utilizează software de procesare a textului.</p>
<p>Rezultatul învățării 16. <i>Absolventul/candidatul la atribuirea calificării poate</i> structura informația receptată oral sau scris în diferite situații de comunicare pentru a garanta conformitatea cu contextul de comunicare profesională.</p>			
<p>K₁ Strategii de structurare a informației; K₂ Relațiile dintre cod și mesaj, dintre semn și discurs; K₃ Situații de comunicare – conținut, relație, context.</p>	<p>S₁ Aplică strategii de structurare a informației pentru a înțelege mesajul textului/discursului sursă; S₂ Identifică informația principală și secundară în textul/discursul sursă; S₃ Valorifică rolul situației de comunicare în decodarea mesajului în limba sursă la nivel general și specializat.</p>	<p>Absolventul aplică autonom și responsabil cunoștințe temeinice la structurarea informației receptată oral sau scris în diferite situații de comunicare.</p>	<p>Absolventul: - aplică strategii de structurare a informației, relațiile dintre cod și mesaj, dintre semn și discurs; - structurează informația receptată oral sau scris în diferite situații de comunicare.</p>
<p>CP 3. Elaborarea textelor/discursurilor cu un conținut general și specializat în limba sursă și limba țintă</p>			
<p>Rezultatul învățării 17. <i>Absolventul/candidatul la atribuirea calificării poate</i> transpune intenția și sensul textului/discursului sursă în textul/discursul țintă pentru a asigura o comunicare eficientă.</p>			
<p>K₁ Unitățile sistemului lingvistic în limba sursă și limba țintă; K₂ Relațiile semantice dintre unitățile sistemului limbii în textul/discursul sursă și țintă; K₃ Sistemele morfologice și sintactice în limba sursă și țintă; K₄ Valoarea stilistică a unităților lexicale în textul/discursul sursă și țintă.</p>	<p>S₁ Asigură transpunerea mesajului și a nuanțelor sale în textul/discursul țintă; S₂ Aplică regulile de ortografie și gramatică asigurând coerența în textul/discursul țintă; S₃ Localizează culturile în textul/discursul țintă.</p>	<p>Absolventul în mod autonom și responsabil transpune intenția și sensul textului/discursului sursă în textul/discursul țintă.</p>	<p>Absolventul: - determină unitățile sistemului lingvistic și relațiile semantice dintre acestea în limba sursă și limba țintă; - aplică regulile de ortografie și gramatică asigurând coerența în textul/discursul țintă; - transpune intenția și sensul textului/discursului sursă în textul/discursul țintă.</p>
<p>Rezultatul învățării 18. <i>Absolventul/candidatul la atribuirea calificării poate</i> produce texte/discursuri utilizând unitățile lexicale și terminologice în funcție de context și respectând normele gramaticale, ortografice, stilistice și principiile textualității pentru a contribui la claritatea mesajului transmis și la evitarea ambiguităților și a interpretărilor eronate.</p>			

<p>K₁ Unități lexicale și terminologice; K₂ Norme gramaticale, ortografice și stilistice; K₃ Principiile textualității.</p>	<p>S₁ Identifică echivalente pentru unitățile lexicale și terminologice din textul sursă; S₂ Respectă normele gramaticale, ortografice și stilistice în producerea de texte/discursuri în limba țintă; S₃ Aplică principiile textualității în producerea de texte/discursuri în limba țintă.</p>	<p>Absolventul produce în mod autonom texte/discursuri și este responsabil de utilizarea unităților lexicale și terminologice în funcție de context și respectarea normelor gramaticale, ortografice, stilistice și principiile textualității.</p>	<p>Absolventul:</p> <ul style="list-style-type: none"> - aplică strategii de echivalare a unităților lexicale și terminologice; - produce texte/discursuri utilizând unitățile lexicale și terminologice în funcție de context și respectând normele gramaticale, ortografice, stilistice și principiile textualității.
---	--	--	---

CP 4. Redactarea traducerilor

Rezultatul învățării 19. *Absolventul/candidatul la atribuirea calificării poate* releva informația ambiguă și repetată care ar putea distorsiona sensul original adaptând stilul și tonul textului/discursului potrivit pentru a transmite intenția de comunicare cu claritate și fidelitate.

<p>K₁ Denotația și conotația. K₂ Rolul contextului în determinarea sensului. K₃ Ambiguitate lexicală și semantică. K₄ Adaptarea pragmatică.</p>	<p>S₁ Verifică corectitudinea echivalării unităților lexicale și terminologice pentru a asigura acuratețea și atingerea intenției de comunicare; S₂ Valorifică rolul contextului în transpunerea mesajului; S₃ Relevă informația ambiguă și repetată care ar putea distorsiona sensul original; S₄ Adaptează stilul și tonul textului/discursului potrivit pentru publicului țintă.</p>	<p>Absolventul relevă autonom informația ambiguă și repetată care ar putea distorsiona sensul original și este responsabil de adaptarea stilului și tonului textului/discursului potrivit pentru publicului țintă.</p>	<p>Absolventul:</p> <ul style="list-style-type: none"> - verifică corectitudinea echivalării unităților lexicale și terminologice pentru a asigura acuratețea și atingerea intenției de comunicare - relevă informația ambiguă și repetată care ar putea distorsiona sensul original adaptând stilul și tonul textului/discursului potrivit pentru publicului țintă.
--	--	--	--

CP 5. Adaptarea strategiilor și tehnicilor de traducere/interpretare în funcție de obiectul, tipul, contextul și destinatarul traducerii/interpretării

Rezultatul învățării 20. *Absolventul/candidatul la atribuirea calificării poate* identifica dificultățile lexicale, gramaticale, stilistice, terminologice, socioculturale în textele/discursurile destinate traducerii sugerând echivalenți standardizați și adecvați în funcție de context pentru a garanta o transmitere eficientă și fidelă a mesajului original.

<p>K₁ Tipuri de dificultăți de traducere. K₂ Strategii și tehnici de traducere/interpretare. K₃ Adaptarea pragmatică.</p>	<p>S₁ Identifică dificultăți de traducere; S₂ Aplică strategii și tehnici de traducere sugerând echivalenți standardizați și adecvați în funcție de context; S₃ Efectuează adaptarea cultural-lingvistică a textelor/discursurilor.</p>	<p>Absolventul identifică în mod autonom dificultățile lexicale, gramaticale, stilistice, terminologice, socioculturale în textele/discursurile destinate traducerii și este responsabil de sugerarea echivalenților standardizați și adecvați în funcție de context.</p>	<p>Absolventul: - aplică strategii și tehnici de traducere; - identifică dificultățile lexicale, gramaticale, stilistice, terminologice, socioculturale în textele/discursurile destinate traducerii sugerând echivalenți standardizați și adecvați în funcție de context.</p>
<p>Rezultatul învățării 21. <i>Absolventul/candidatul la atribuirea calificării poate aplica corect strategiile de traducere conform normelor pentru realizarea unei traduceri care se conformează standardelor profesionale și de calitate.</i></p>			
<p>K₁ Strategii și tehnici de traducere/interpretare; K₂ Standarde de calitate în traducere/interpretare; K₃ Codul deontologic al traducătorului.</p>	<p>S₁ Aplică corect strategiile de traducere conform situației de comunicare; S₂ Respectă standarde de calitate în traducere/interpretare; S₃ Asigură etica profesională și calitatea traducerii/interpretării.</p>	<p>Absolventul aplică în mod autonom strategiile de traducere conform normelor și este responsabil de realizarea unei traduceri profesioniste racordare la cerințele pieței muncii.</p>	<p>Absolventul: - respectă standarde de calitate în traducere/interpretare; - aplică corect strategiile de traducere conform normelor pentru realizarea unei traduceri profesioniste racordare la cerințele pieței muncii.</p>
<p>CP 6. Traducerea / interpretarea textelor/discursurilor în limba țintă conform normelor și condițiilor angajatorilor</p>			
<p>Rezultatul învățării 22. <i>Absolventul/candidatul la atribuirea calificării poate traduce/interpreta texte/discursuri specializate și literare respectând rigorile și particularitățile acestora în limba țintă, principiile de independentă; imparțialitate; onestitate și obiectivitate; competență profesională și conștiinciozitate; confidențialitate și comportament profesional; standardele profesionale pentru a asigura precizie, coerență și fidelitate în traducere/interpretare.</i></p>			
<p>K₁ Norme lingvistice în limba sursă și limba țintă; K₂ Strategii și tehnici de traducere/interpretare; K₃ Codul deontologic al traducătorului; K₄ Aplicații de traducere și asistență virtuală.</p>	<p>S₁ Traduce/interpretează texte/discursuri specializate și literare respectând rigorile și particularitățile acestora în limba țintă. S₂ Respectă setul de norme care stabilesc nedivulgarea informațiilor, cu excepția unei alte persoane autorizate; S₃ Urmează un cod de conduită etică pentru activitățile de traducere/interpretare.</p>	<p>Absolventul traduce/interpretează în mod autonom texte/discursuri specializate și literare și este responsabil de respectarea rigorilor și particularităților acestora în limba țintă, principiilor de independentă; imparțialitate; onestitate și obiectivitate; competență profesională și conștiinciozitate;</p>	<p>Absolventul: - respectă standarde de calitate în traducere/interpretare; - traduce/interpretează texte/discursuri specializate și literare respectând rigorile și particularitățile acestora în limba țintă, principiile de independentă; imparțialitate; onestitate și obiectivitate; competență profesională și conștiinciozitate; confidențialitate și comportament</p>

		confidențialitate și comportament profesional; standardelor profesionale.	profesional; standardele profesionale.
Arie ocupațională 2: REVIZIE ȘI EXPERTIZĂ LINGVISTICĂ, TERMINOLOGICĂ, DE SPECIALITATE ȘI STILISTICĂ A TRADUCERII			
CP 7. Comprehensiunea informației specifice rezolvării sarcinilor complexe în context			
Rezultatul învățării 23. <i>Absolventul/candidatul la atribuirea calificării poate identifica particularitățile lingvistice și socio-culturale în textul/discursul sursă/țintă pentru a asigura relevanța și înțelegerea corectă a mesajului.</i>			
K₁ Particularitățile lingvistice și socio-culturale ale textelor/discursurilor. K₂ Caracteristicile limbajelor de specialitate. K₃ Strategii și metode de interpretare a textelor/discursurilor cu caracter socio-cultural și specializat.	S₁ Identifică particularitățile socio-culturale în textul/discursul limbii sursă/țintă; S₂ Relevă echivalențele lexico-semantice, terminologice, stilistice și socio-culturale; S₃ Aplică metode eficiente de analiză a textelor/discursurilor.	Absolventul identifică în mod autonom particularitățile lingvistice și socio-culturale în textul/discursul sursă/țintă și este responsabil de stabilirea echivalențelor lexico-semantice, terminologice, stilistice și socio-culturale.	Absolventul: <ul style="list-style-type: none"> - identifică particularitățile lingvistice și socio-culturale în textul/discursul sursă/țintă; - aplică strategii și metode de interpretare a textelor/discursurilor cu caracter socio-cultural și specializat.
Rezultatul învățării 24. <i>Absolventul/candidatul la atribuirea calificării poate examina corectitudinea traducerii contextuale a expresiilor, termenilor, culturemelor, prietenilor perfizi și cazurile de intraductibilitate utilizând resurse de sprijin precum dicționare, glosare, bănci terminologice sau aplicații de traducere și asistență virtuală pentru a spori eficientizarea comunicării interlingvistice.</i>			
K₁ Dificultăți de traducere (lexicale, semantice, socio-culturale); Intraductibilitatea; K₂ Utilajul și programele computerizate de gestionare a procesului de traducere, precum și procesare terminologică; K₃ Limbaje specializate. Terminologia.	S₁ Selectează principalele resurse pentru interpreți (baze de date, dicționare etc.); S₂ Examinează corectitudinea traducerii și corectează eventualele erori gramaticale, ortografice, stilistice și terminologice; S₃ Propune soluții în cazul identificării dificultăților de traducere; S₄ Utilizează utilajul și programele computerizate de gestionare a procesului de traducere, precum și procesare terminologică.	Absolventul examinează în mod autonom corectitudinea traducerii contextuale a expresiilor, termenilor, culturemelor, prietenilor perfizi și cazurile de intraductibilitate și este responsabil de utilizarea resurselor de sprijin precum dicționare, glosare, bănci terminologice sau aplicații de traducere și asistență virtuală.	Absolventul: <ul style="list-style-type: none"> - aplică modalități de soluționare a dificultăților de traducere; - examinează corectitudinea traducerii contextuale a expresiilor, termenilor, culturemelor, prietenilor perfizi și cazurile de intraductibilitate utilizând resurse de sprijin precum dicționare, glosare, bănci terminologice sau aplicații de traducere și asistență virtuală.

CP 8. Gestionarea informației specifice rezolvării sarcinilor complexe în context profesional

Rezultatul învățării 25. *Absolventul/candidatul la atribuirea calificării* poate identifica corectitudinea și fidelitatea redării conținutului și corespondența terminologică în textul/discursul țintă pentru a comunica sensul într-un mod cât mai fidel posibil.

<p>K₁ Principiul fidelității în traducere; K₂ Programe computerizate de gestionare a procesului de traducere, precum și procesare terminologică; K₃ Corespondența terminologică.</p>	<p>S₁ Compară și realizează editarea bilingvă prin verificarea lucrării traduse și confruntarea acesteia cu textul original; S₂ Verifică consistența terminologică, asigurând traducerea prin folosirea termenilor și expresiilor similare în întregul document sau în documentele asociate; S₃ Argumentează logica soluțiilor adoptate.</p>	<p>Absolventul identifică în mod autonom corectitudinea și fidelitatea redării conținutului și corespondența terminologică în textul/discursul țintă și este responsabil de respectarea principiului fidelității în traducere.</p>	<p>Absolventul:</p> <ul style="list-style-type: none"> - identifică corectitudinea și fidelitatea redării conținutului și corespondența terminologică în textul/discursul țintă - argumentează logica soluțiilor adoptate.
--	--	--	--

Rezultatul învățării 26. *Absolventul/candidatul la atribuirea calificării* poate evalua transpunerea stilului și registrului de limbă în textul/discursul țintă pentru a obține o traducere autentică și adecvată în contextul cultural și lingvistic al limbii ținte.

<p>K₁ Particularități stilistice ale textului/discursului sursă/țintă; K₂ Stiluri funcționale și registre de limbă.</p>	<p>S₁ Determină schimbările de sens ca rezultat al aplicării diferitor tehnici de traducere; S₂ Analizează textul sursă, vocabularul, structurile gramaticale, stilul și alte caracteristici lingvistice și transpunerea lor în textul țintă; S₃ Valorifică efectele de sens în limba sursă la nivel general și specializat.</p>	<p>Absolventul evaluează în mod autonom transpunerea stilului și registrului de limbă în textul/discursul țintă și este responsabil de cunoașterea stilurilor funcționale, registrelor de limbă și particularitățile stilistice ale textului/discursului sursă/țintă.</p>	<p>Absolventul:</p> <ul style="list-style-type: none"> - identifică stilurile funcționale, registrele de limbă și particularitățile stilistice ale textului/discursului sursă/țintă; - evaluează transpunerea stilului și registrului de limbă în textul/discursul țintă.
--	--	---	---

CP 9. Revizuirea textului/discursului în limba țintă

Rezultatul învățării 27. *Absolventul/candidatul la atribuirea calificării* poate aplica metode de revizuire lingvistică și stilistică a traducerii utilizând tehnologii informaționale și soft-uri specializate în scopul analizării rezultatelor traducerii prin prisma normelor ortografice, lexicale, gramaticale și stilistice.

<p>K₁ Tehnologii informaționale, soft-uri specializate pentru evaluarea, revizuirea și redactarea traducerii. K₂ Norme ortografice, lexicale,</p>	<p>S₁ Valorifică tehnologiile informaționale, soft-uri specializate pentru evaluarea, revizuirea și redactarea traducerii; S₂ Aplică metode de revizuire</p>	<p>Absolventul aplică în mod autonom metode de revizuire lingvistică și stilistică a traducerii și este responsabil de utilizarea tehnologiilor</p>	<p>Absolventul:</p> <ul style="list-style-type: none"> - aplică metode de revizuire lingvistică și stilistică a traducerii utilizând tehnologii informaționale și soft-uri specializate în scopul
--	---	---	--

gramaticale și stilistice; K₃ Metode/tehnici de revizuire lingvistică și stilistică a traducerilor; K₄ Codul de conduită etică pentru activitățile de traducere și redactare.	lingvistică și stilistică a traducerii; S₃ Respectă codul de conduită etică pentru activitățile de traducere și redactare.	informaționale și soft-urilor specializate în scopul analizării rezultatelor traducerii prin prisma normelor ortografice, lexicale, gramaticale și stilistice.	analizării rezultatelor traducerii prin prisma normelor ortografice, lexicale, gramaticale și stilistice.
Rezultatul învățării 28. <i>Absolventul/candidatul la atribuirea calificării poate</i> propune soluții în cazul erorilor de traducere identificate pentru a contribui la îmbunătățirea calității traducerii.			
K₁ Dificultăți și erori de traducere; K₂ Strategii și tehnici de traducere; K₃ Norme ortografice, lexicale, gramaticale și stilistice; K₄ Codul de conduită etică pentru activitățile de traducere și redactare.	S₁ Identifică dificultățile lexicale, gramaticale, stilistice, terminologice și socioculturale; S₂ Recomandă strategii de traducere în vederea obținerii echivalenței pragmatice între textul sursă și textul țintă; S₃ Respectă codul de conduită etică pentru activitățile de traducere și redactare.	Absolventul propune în mod autonom soluții în cazul erorilor de traducere identificate și este responsabil de determinarea strategiilor de traducere în vederea obținerii echivalenței pragmatice între textul sursă și textul țintă.	Absolventul - identifică dificultățile lexicale, gramaticale, stilistice, terminologice și socioculturale; - aplică strategii de traducere în vederea obținerii echivalenței pragmatice între textul sursă și textul țintă; - propune soluții în cazul erorilor de traducere identificate.
CP 10. Redactarea textului/discursului în limba țintă			
Rezultatul învățării 29. <i>Absolventul/candidatul la atribuirea calificării poate</i> reformula propoziții, fraze și paragrafe pentru a asigura coeziunea și coerența textului/discursului.			
K₁ Principiile textualității; K₂ Tehnici de referare și adnotare.	S₁ Aplică principiile de coeziune și coerență în (re)formularea mesajelor; S₂ Sintetizează informațiile conform principiilor de referare și adnotare a textelor/discursurilor; S₃ Verifică formatarea și aspectul vizual potrivitându-l armonios în designul general al documentului.	Absolventul reformulează în mod autonom propoziții, fraze și paragrafe și este responsabil de asigurarea coeziunii și coerenței textului/discursului.	Absolventul: - aplică principiile de coeziune și coerență în (re)formularea mesajelor; - reformulează propoziții, fraze și paragrafe pentru a asigura coeziunea și coerența textului/discursului.
Rezultatul învățării 30. <i>Absolventul/candidatul la atribuirea calificării poate</i> corecta erori lexico-semantice, gramaticale, stilistice, abateri și ambiguități în textul/discursul țintă prin prisma abordării comparativ-contrastive pentru a contribui la îmbunătățirea preciziei lexicale și semantice a traducerii.			
K₁ Norme lexicale, stilistice și gramaticale.	S₁ Analizează rezultatele traducerii prin prisma normelor lexicale,	Absolventul corectează în mod autonom erori lexico-	Absolventul: - aplică normele lexicale, sintactice și

<p>K₂ Erori lexico-semantice, gramaticale, stilistice, abateri și ambiguități;</p> <p>K₃ Standarde de calitate în traducere/interpretare.</p>	<p>stilistice și gramaticale;</p> <p>S₂ Identifică erori lexico-semantice, gramaticale, stilistice, abateri și ambiguități;</p> <p>S₃ Propune soluții pentru corectarea erorilor de traducere;</p> <p>S₄ Respectă standarde de calitate în traducere/interpretare.</p>	<p>semantice, gramaticale, stilistice, abateri și ambiguități în textul/discursul țintă prin prisma abordării comparativ-contrastive și este responsabil de respectarea standardelor de calitate în traducere/interpretare.</p>	<p>gramaticale;</p> <ul style="list-style-type: none"> - corectează erori lexico-semantice, gramaticale, stilistice, abateri și ambiguități în textul/discursul țintă prin prisma abordării comparativ-contrastive; - respectă standarde de calitate în traducere/interpretare.
<p>CP 11. Adaptarea lingvistică și socioculturală a textului/discursului țintă</p>			
<p>Rezultatul învățării 31. <i>Absolventul/candidatul la atribuirea calificării poate evalua corectitudinea traducerii din perspectiva lingvistică și interculturală și propune soluții pentru evitarea erorilor socioculturale identificate în textul/discursul țintă.</i></p>			
<p>K₁ Norme lingvistice și interculturale;</p> <p>K₂ Erori socioculturale, abateri și ambiguități;</p> <p>K₃ Standarde de calitate în traducere/interpretare.</p>	<p>S₁ Identifică erori socioculturale, abateri și ambiguități;</p> <p>S₂ Evaluează corectitudinea traducerii din perspectiva lingvistică și interculturală;</p> <p>S₃ Propune soluții pentru evitarea erorilor socioculturale identificate în textul/discursul țintă.</p>	<p>Absolventul evaluează în mod autonom corectitudinea traducerii din perspectiva lingvistică și interculturală și este responsabil de propunerea soluțiilor pentru evitarea erorilor socioculturale identificate în textul/discursul țintă.</p>	<p>Absolventul:</p> <ul style="list-style-type: none"> - aplică normele lingvistice și interculturale; - evaluează corectitudinea traducerii din perspectiva lingvistică și interculturală și propune soluții pentru evitarea erorilor socioculturale identificate în textul/discursul țintă; - respectă standarde de calitate în traducere/interpretare.
<p>CP 12. Transpunerea pragmatică a textului/discursului țintă</p>			
<p>Rezultatul învățării 32. <i>Absolventul/candidatul la atribuirea calificării poate adapta conținutul la contextul situației de comunicare pentru a livra un mesaj eficient și relevant în funcție de cerințele specifice ale fiecărei situații.</i></p>			
<p>K₁ Adaptarea pragmatică;</p> <p>K₂ Acte de limbaj.</p> <p>K₃ Metode/tehnici de revizuire lingvistică și pragmatică a traducerilor;</p>	<p>S₁ Relevă informația ambiguă și repetată care ar putea distorsiona sensul original;</p> <p>S₂ Adaptează stilul și tonul traducerii/discursului potrivit-le publicului țintă;</p> <p>S₃ Argumentează rolul sistemului deictic în decodarea mesajului în limba sursă la nivel general și specializat.</p>	<p>Absolventul adaptează în mod autonom conținutul la contextul situației de comunicare și este responsabil de relevarea informației ambiguă și repetată care ar putea distorsiona sensul original.</p>	<p>Absolventul:</p> <ul style="list-style-type: none"> - identifică actele de limbaj și tehnicile de adaptare pragmatică; - adaptează conținutul la contextul situației de comunicare; - argumentează rolul sistemului deictic în decodarea mesajului în limba sursă la nivel general și specializat.

CERINȚE ȘI CRITERII DE EVALUARE
A REZULTATELOR ÎNVĂȚĂRII ÎN VEDEREA ATRIBUIRII CALIFICĂRII

1. CERINȚE GENERALE

Nr. crt.	CERINȚE	DESCRIPTORI
1.	Condiții de admitere pentru evaluarea finală	La examenul de finalizare a studiilor superioare de licență sunt admiși studenții care au realizat integral Planul de învățământ și au obținut creditele aferente unităților de curs/modulelor obligatorii și opționale urmate.
2.	Forma de evaluare finală a rezultatelor învățării	Evaluarea finală la studiile superioare de licență, ciclul I, constă în susținerea tezei de licență (probele de finalizare a studiilor de licență sunt stabilite de regulamentele naționale și instituționale).
3.	Condiții organizatorice de realizare a evaluării finale și certificării calificării	Organizarea și desfășurarea evaluării finale a studiilor superioare de licență se realizează în conformitate cu prevederile Regulamentului-cadru privind organizarea examenului de finalizare a studiilor superioare de licență, aprobat conform cadrului normativ. Pentru coordonarea activităților de elaborare a tezei de licență, departamentul/catedra de specialitate numește un conducător științific (cadru didactic ce deține titlul științific de doctor în filologie, precum și specialiști practicieni). Tematica tezelor de licență este elaborată la departamentele/catedrele de specialitate și aprobată de către Consiliul facultății. Susținerea tezelor de licență este publică.
4.	Cerințe generale față de modalitatea de evaluare și instrumentele utilizate în procesul de evaluare	În vederea desfășurării evaluării finale, se formează Comisii de licență. Comisia se constituie prin ordinul rectorului, la propunerea Consiliului facultății și își desfășoară activitatea conform prevederilor Regulamentului-cadru. Proiectul/teza de licență va fi apreciat conform următoarelor criterii: <ul style="list-style-type: none"> a) actualitatea temei b) formularea și realizarea scopului și obiectivelor c) calitatea/complexitatea metodologiei cercetării d) calitatea fundamentării teoretice e) relevanța practică a studiului efectuat f) calitatea prezentării (lizibilitate, grafică, elocință etc.) g) calitatea concluziilor/ rezultatelor h) alte criterii (publicații, comunicări etc.) <ul style="list-style-type: none"> - La susținerea publică în comisie sunt admise tezele care au îndeplinit criteriile verificării la plagiat. - Activitatea Comisiei de licență este consemnată în procese-verbale, care fixează cum a fost apreciat absolventul la susținerea probei respective sau la susținerea tezei de licență, întrebările suplimentare, opinia separată a unor membri ai comisiei la insistența acestora. - Procesele-verbale sunt semnate de președinte și membrii Comisiei de licență prezenți la examen și se păstrează în arhiva instituției organizatoare.
5.	Cerințe generale față de evaluatori	Comisia de licență se constituie conform prevederilor Regulament-cadru, și constă din președinte, vicepreședinte, 2 membri ai comisiei (examinatori) și secretar. În componența Comisiei pot fi incluse cadre didactice cu titlu științific și titlu științifico-didactic de la departamentele/catedrele de specialitate din cadrul instituției cât și din alte instituții de învățământ

		<p>superior sau cercetători științifici din instituții de cercetare-dezvoltare. Se permite includerea în componența Comisiei de licență a unui specialist practician de înaltă calificare, cu experiență bogată și autoritate profesională.</p> <p>Președinții Comisiilor sunt desemnați prin ordinul rectorului instituției superioare de învățământ, în baza propunerilor departamentelor/catedrelor de specialitate. În calitate de președinte al comisiei de licență pot fi desemnați specialiști în domeniul respectiv (profesori universitari, conferențieri universitari, cercetători științifici, deținători ai titlurilor onorifice, specialiști practicieni de înaltă calificare), care nu activează în cadrul instituției vizate.</p>
6.	Cerințe generale față de atribuirea calificării	Calificarea se atribuie în baza constatării realizării integrale a programului de studii și deținerii de către absolvent a rezultatelor învățării stabilite prin prezentul Standard de calificare.

2. FORMELE DE EVALUARE A REZULTATELOR ÎNVĂȚĂRII ÎN VEDEREA ATRIBUIRII CALIFICĂRII

Evaluarea finală a studiilor la studiile superioare de licență, ciclul I, constă în: susținerea tezei de licență (probele de finalizare a studiilor de licență sunt stabilite de regulamentele naționale și instituționale).

Teza de licență reprezintă o lucrare originală, ce are ca obiectiv demonstrarea capacităților studentului de a analiza critic și a concluziona analitic, de a efectua cercetări științifice, de a-și argumenta propria poziție.

Elaborarea tezei de licență constituie o etapă a studiului individual aprofundat al materialului teoretic într-un domeniu concret, ce presupune examinarea unor lucrări de specialitate relevante, analiza și interpretarea acestora, întocmirea corpusului cercetării, cercetarea unor fapte de limbă, formularea unor concluzii/soluții pe marginea problemei identificate și prezentarea rezultatelor cercetării.

Elaborarea tezei de licență este precedată de un stagiul de practică, care are drept scop consolidarea competențelor obținute pe parcursul studiilor de licență, selectarea bazei informaționale, cercetarea și experimentarea ipotezelor științifice necesare pentru elaborarea tezei de licență.

CRITERIILE DE EVALUARE A REZULTATELOR ÎNVĂȚĂRII ȘI DESCRIPTORII DE NOTE

Evaluarea rezultatelor învățării la studii superioare de licență se face cu note de la "10" la "1", la care se aplică și scala de notare cu calificative recomandate în Sistemul European de Credite Transferabile (A, B, C, D, E, F). Echivalarea cu scara națională de notare se face după cum urmează: A: 9,01–10,00; B: 8,01–9,00; C: 7,01–8,00; D: 6,01–7,00; E: 5,0–6,00; FX: 3,01–4,99; F: 1,00–3,00.

Obținerea notelor 1-4 nu permit atribuirea calificării.

Descriptorii de note:

- Nota 10 sau „excelent” (echivalent ECTS – A) este acordată pentru demonstrarea profundă și remarcabilă a rezultatelor învățării dezvoltate de unitatea de curs/modul, creativitate și aptitudini în aplicarea competențelor dobândite, lucrul independent considerabil și cunoaștere versată a literaturii din domeniul respectiv. Studentul a însușit 91– 100% din materialul inclus în curriculum/programa

analitică a unității de curs/modul.

2. Nota 9 sau „foarte bine” (echivalent ECTS – B) este acordată pentru o demonstrare foarte bună a rezultatelor învățării dezvoltate de unitatea de curs/modul, abilități foarte bune în aplicarea competențelor formate cu câteva erori neesențiale. Studentul a însușit 81–90% din materialul inclus în curriculum (programa analitică) a unității de curs/modul.
3. Nota 8 sau „bine” (echivalent ECTS – C) este acordată pentru demonstrarea bună a competențelor teoretice și practice dezvoltate de unitatea de curs/modul, abilități bune în aplicarea finalităților de studiu cu o anumită lipsă de încredere și imprecizie ce țin de profunzimea și detaliile cursului/modulului, dar pe care studentul poate să le corecteze prin răspunsuri la întrebări suplimentare. Studentul a însușit 71–80% din materialul inclus în curriculum (programa analitică) a unității de curs/modul.
4. Notele 6 și 7 sau „satisfăcător” (echivalent ECTS – D) sunt acordate pentru demonstrarea competențelor de bază dezvoltate de unitatea de curs/modul și abilitatea de aplicare a acestora în situații tipice. Răspunsul studentului este lipsit de încredere și se constată lacune considerabile în cunoașterea unității de curs/modulului. Studentul a însușit 61–65% și, respectiv, 66–70% din material.
5. Nota 5 sau „slab” (echivalent ECTS - E) este acordată pentru demonstrarea competențelor minime din domeniul unității de curs/modul, punerea în aplicare a cărora întâmpină numeroase dificultăți. Studentul a însușit 51–60% din material.

DESCRIPTORII DE NOTE PENTRU PROIECTUL/TEZA DE LICENȚĂ:

Criterii de evaluare	Descriptori				Ponderea criteriului de evaluare în nota finală alocată candidatului la lucrarea de diplomă
	Nivel maxim (notele 10 -9,01)	Nivel mediu (notele 9,00 -7,01)	Nivel minim (notele 7,00-5,00)	Nesatisfăcător (notele 4,99-1,00)	
Actualitatea temei	- Tema abordată în teza de licență este actuală pentru domeniul 023 Filologie.	- Tema abordată în teza de licență este, în fond, actuală pentru domeniul 023 Filologie.	- Tema tezei de licență abordează unele aspecte actuale pentru domeniul 023 Filologie.	- Tema nu este actuală pentru domeniul 023 Filologie.	0,1
Calitatea fundamentării științifice	- Sursele și referințele bibliografice sunt actuale și acoperă total aspectele studiate. - Procesarea și analiza teoretică, implicarea critică, interpretativă a autorului este bună.	- Sursele și referințele bibliografice sunt actuale și acoperă parțial aspectele studiate. - Procesarea și analiza teoretică, implicarea critică, interpretativă a autorului este suficient de bună.	- Sunt utilizate unele surse și referințe bibliografice depășite, dar care acoperă aspectele studiate. - Procesarea și analiza teoretică, implicarea critică, interpretativă a autorului este generală, fără aspecte concrete.	- Sursele bibliografice sunt depășite. - Prezentarea teoretică nu conține implicare critică	0,2
Realizarea obiectivelor cercetării	- Obiectivele cercetării sunt clar formulate și acoperă integral tema abordată. - Obiectivele cercetării au fost atinse.	- Obiectivele cercetării sunt formulate corect și acoperă parțial tema abordată. - Obiectivele cercetării au fost, în mare parte atinse.	- Obiectivele cercetării sunt formulate vag și acoperă parțial tema abordată. - Obiectivele cercetării au fost atinse parțial.	- Obiectivele sunt confuze și nu prezintă o perspectivă clară a cercetării	0,2
Calitatea/complexitatea metodologiei cercetării	- Metodologia aplicată este relevantă. - Metodele de cercetare sunt adecvate și optime pentru atingerea obiectivelor cercetării.	- Metodologia aplicată este adecvată scopului. - Metodele de cercetare selectate sunt adecvate și asigură atingerea obiectivelor cercetării.	- Metodologia aplicată este generală, fără aspecte concrete. - Metodele de cercetare aplicate sunt parțial adecvate și contribuie indirect la atingerea obiectivelor cercetării.	- Metodologia este inadecvată	0,1
Relevanța	- Studiul efectuat este	- Studiul efectuat este relevant	- Studiul efectuat este parțial	- Materialele	0,2

Standard de calificare: *Licențiat în Filologie*, nivel 6 CNC

Programul de studii: *0231.3 Traducere și interpretare*

Domeniul de formare profesională: *0231 Studiul limbilor*

Aprobat prin ordinul Ministerului Educației și Cercetării nr.1403 din 03.11.2023

practică a studiului efectuat	relevant domeniului 023 Filologie, fiind propuse soluții utile și practice pentru rezolvarea problemei cercetate.	domeniului 023 Filologie, prezentând soluții mai puțin practice în problema cercetată.	relevant domeniului 023 Filologie, fiind propuse soluții practice dificil de implementat în cadrul activității profesionale.	prezentate sunt irelevante	
Calitatea prezentării (lizibilitate, grafică, elocvență)	- Lucrarea este prezentată într-un mod clar, coerent, preponderent se utilizează scheme grafice și desene.	- Lucrarea este prezentată într-un mod clar, coerent, parțial se utilizează scheme grafice și desene.	- Lucrarea este prezentată în fond clar, fără coerență în expunere, cu utilizarea insuficientă a imaginilor, schemelor grafice și desenelor.	- Materialele prezentate nu sunt clar sistematizate	0,1
Expunerea și argumentarea concluziilor	- Concluziile sunt concludente și expuse clar.	- Concluziile sunt expuse bine, dar lipsește legătura dintre compartiment.	- Concluziile sunt expuse generalizat, fără referință la rezultatele obținute.	- Nu sunt concluzii relevante	0,1

3. STABILIREA NIVELULUI MINIM DE COMPETENȚĂ

Pentru a obține calificarea este necesară realizarea integrală a planului de învățământ cu cel puțin nota „5” și promovarea probelor de evaluare/susținerea tezei de licență.

Minimumul de competență este determinat de finalitățile de studii, care reflectă rezultatele învățării prezentate în standardul de calificare.

4. STABILIREA NECESARULUI MINIM DE RESURSE PENTRU EVALUAREA REZULTATELOR ÎNVĂȚĂRII ÎN VEDEREA ATRIBUIRII CALIFICĂRII

Pentru evaluarea rezultatelor învățării obținute în cadrul programului de studii *Traducere și interpretare* și demonstrarea aptitudinilor practice instituția va asigura condiții specifice în laboratorul de traducere și interpretare.

ASIGURAREA CALITĂȚII STANDARDULUI DE CALIFICARE

Etape	Descriptori/Dovezi
Inițierea procesului de elaborare a standardului de calificare	<p>Procesul de elaborare a Standardului de calificare a fost inițiat de Ministerul Educației și Cercetării (MEC), care concepe cadrul formal și monitorizează activitatea grupului de lucru, conform etapelor prevăzute în <i>Metodologia de elaborare, validare și aprobare a standardelor de calificare</i> (2022).</p> <p>Procesul de elaborare a Standardului de calificare a fost inițiat prin Ordinul MEC nr. 202 din 28.02.2023 „Cu privire la constituirea grupurilor de lucru pentru elaborarea standardelor de calificare”.</p> <p>Standardul de calificare în domeniul de formare profesională <i>0231 Studiul limbilor</i> s-a elaborat cu susținerea financiară a Băncii Mondiale, în cadrul proiectului „Moldovan High Education”.</p> <p>Părțile interesate în implementarea Standardului de calificare sunt reprezentanții mediului academic, cadre didactice și manageriale din instituțiile în care se realizează formarea profesională în domeniul <i>0231 Studiul limbilor</i> și reprezentanți ai diverselor structuri din domeniul traducerii și interpretării din Republica Moldova: birouri de traducere; instituții de cercetare; instituții de învățământ superior; centre de terminologie; instituții/autorități publice.</p> <p>Principiul reprezentativității constituie unul dintre criteriile de bază de implicare a acestora în procesul de elaborare a Standardului de calificare.</p>
Elaborarea standardului de calificare	<p>Documentele-reper pentru elaborarea Standardului de calificare sunt cele ce reglementează activitatea profesională, cum ar fi Standardul de competență la domeniul general de studiu <i>023 Filologie</i>, domeniul de formare profesională <i>0231 Studiul limbilor</i>, programul de studii <i>0231.3 Traducere și interpretare</i>.</p> <p>Standardul de competență – care configurează taxonomic competențele profesionale – sintetizează cerințele pieței muncii. În conformitate cu acesta, a fost elaborat Standardul de calificare.</p> <p>Pentru asigurarea calității documentului elaborat, grupul de lucru a parcurs următoarele etape, conform prevederilor metodologice:</p> <ul style="list-style-type: none">- instruirea de către experții în problematica abordată privind concepția elaborării Standardului de calificare;- documentarea privind reperele normative ale funcționării pieței muncii din țară și de peste hotare;- documentarea privind activitățile profesionale;- determinarea ariilor ocupaționale;- determinarea ariilor de competență;

Standard de calificare: *Licențiat în Filologie*, nivel 6 CNC

Programul de studii: *0231.3 Traducere și interpretare*

Domeniul de formare profesională: *0231 Studiul limbilor*

Aprobat prin ordinul Ministerului Educației și Cercetării nr.1403 din 03.11.2023

Etape	Descriptori/Dovezi
	<ul style="list-style-type: none"> - corelarea taxonomică a competențelor; - formularea descriptorilor; - formularea rezultatelor învățării și detalierea acestora; - formularea criteriilor de evaluare a calității formării profesionale. <p>Standardul de calificare a fost discutat cu partenerii sociali și avizat de Comisia de validare.</p>
Validarea	<p>Validarea a fost realizată de Comisia de validare, aprobată prin ordinul Ministerului Educației și Cercetării nr. 1140 din 08 septembrie 2023.</p> <p>Criteriul în baza căruia se formează Comisia de validare este reprezentativitatea. Această comisie se constituie din reprezentanții diverselor instituții de profil din Republica Moldova.</p> <p>Coordonarea procesului de elaborare a Standardului de calificare de către MEC și validarea de către MEC reflectă realitatea viabilității circuitului funcțional: comunicarea și parteneriatul dintre piața muncii și sistemul educațional.</p> <p>Standardul de calificare a fost validat prin Avizul Comisiei de validare din 19.09.2023.</p>
Implementarea	<p>Implementarea Standardului de calificare vizează prioritar mediul academic, instituțiile de învățământ superior care sunt abilitate cu dreptul de realizare a programelor de studii superioare de licență, ciclul I, la domeniul de formare profesională <i>0231 Studiul limbilor</i>.</p> <p>Grupurile-țintă a căror activitate este reglementată de Standardul de calificare sunt:</p> <ul style="list-style-type: none"> - instituțiile de învățământ superior (în persoana rectorului) care asigură legitimitatea funcționării programului de studii; crearea unui mediu academic favorabil formării profesionale, prin promovarea unei politici de personal care permite activitatea corpului didactic înalt calificat, capabil să realizeze finalitățile – standard și condiții logistice și materiale, care creează contextul optim de dobândire a rezultatelor învățării; - decanatele facultăților de profil, care monitorizează realizarea prevederilor actualului standard; - departamentele de specialitate, care elaborează Planurile de învățământ, asigură condiții metodice optime de realizare a procesului de formare profesională; <p>Principalii beneficiari ai acestui standard sunt profesorii și studenții, prin efortul cărora sunt atinse rezultatele învățării.</p> <p>Procesul de implementare demarează prin:</p> <ul style="list-style-type: none"> - instruirea grupurilor-țintă, în vederea informării despre concepția și structura documentului, precum și formarea competențelor necesare de aplicare în practică; - elaborarea programelor de studii: Planurilor de învățământ; curricula reflectarea sistemului de competențe profesionale în Nota explicativă a Planului de învățământ; - reflectarea rezultatelor învățării în tematica curriculumului; - reflectarea criteriilor de evaluare în Regulamentele-cadru și Regulamentele instituționale, privind evaluarea și aprecierea rezultatelor învățării; - aplicarea criteriilor de evaluare externă de către Comisia de experți ANACEC.
Mecanisme de feedback și de îmbunătățire	<p>Mecanismele de feedback sunt generate de procesul complex de monitorizare a calității. Acestea sunt configurate în proiectarea procesului de asigurare a calității și sunt probate în procesul de evaluare.</p>

Etape	Descriptori/Dovezi
continuă a calității	<p>În baza unor tradiții deja existente, Planurile de învățământ sunt elaborate de către mediul academic, în colaborare cu reprezentanți ai pieței muncii. Implicarea acestora și constituie de fapt, primul mecanism de oferire a feedbackului.</p> <p>Eficiența procesului de dobândire a calificării de nivel 6, este implicit evaluată și de către actanții principali ai procesului: profesorii și studenții.</p> <p>În mod specific unui proces de evaluare, mecanismele de feedback se corelează cu tipurile de evaluare: autoevaluarea; evaluarea internă/auditul intern; evaluarea externă.</p> <p>Drept temei pentru revizuirea Standardului de calificare vor servi propunerile de actualizare a Standardului de competență, modificarea cadrului normativ, implementarea acestuia în activitatea instituțiilor cu profil filologic și în domeniile cercetărilor avansate, armonizarea politicilor naționale cu cele europene în scopul îmbunătățirii activității practice.</p>
Asigurarea transparenței	Standardul de calificare va fi publicat pe pagina web oficială a MEC, pagina prestatorului programului de studii <i>Traducere și interpretare</i> și înscris în Registrul național al calificărilor.

STANDARD DE COMPETENȚĂ

Domeniul general de studiu: 023 Filologie

Domeniul de formare profesională: 0231 Studiul limbilor

Nivel - 6 CNC

COMISIA DE VALIDARE A STANDARULUI DE COMPETENȚĂ

Nr. crt.	Instituția/ organizația/ structura	Numele, prenumele	Funcția, titlul științific/ gradul didactic	Semnătura	Data
1.	Uniunea Scriitorilor din Republica Moldova	PILCHIN Ivan	Vicepreședinte, Traducător		19.09.23
2.	Casa Limbii Române „Nichita Stănescu”; Revista Limba Română	BANTOȘ Alexandru	Director; Redactor-șef, editor, publicist		19.09.23
3.	Editura Prut Internațional	STANCIU Olga	Director		19.09.23
4.	Academia de Studii Economice din Moldova	TOMȘA Aurelia	Expert în elaborarea standardelor de calificare		19.09.23

1. INFORMAȚII GENERALE

1.1. INFORMAȚII PRIVIND ELABORAREA ȘI APROBAREA STANDARDULUI DE COMPETENȚE PROFESIONALE	
Standardul de competențe profesionale a fost elaborat de Grupul de lucru, aprobat prin ordinul MEC nr.202 din 28.02.2023	MOLOȘNIUC Viorica, dr., conf. univ., Universitatea de Stat din Moldova GUȚU Silvia, dr., conf. univ., Universitatea de Stat din Moldova, Centrul Universitar Francofon GRĂDINARU Angela, dr., conf. univ., Universitatea de Stat din Moldova ROȘCOVAN Nina, dr., conf. univ., Academia de Studii Economice a Moldovei ȘAGANEAN Gabriela, dr., conf. univ., Ministerul Justiției, Comisia pentru atestare și disciplină a interpreților și traducătorilor autorizați PORUMB Tatiana, dr., conf. univ., Asociația pentru promovarea limbii și culturii italiene “Dante Aligheri” LIFARI Viorica, dr., conf. univ., Universitatea de Stat din Moldova GUȚU Ion, dr., conf. univ., Universitatea de Stat din Moldova
Perioada elaborării	martie – aprilie 2023
Standardul de competențe profesionale a fost consultat cu 3-5 parteneri sociali relevanți (Asociații patronale, Asociații profesionale, companii)	Ludmila HOMETKOVSKI, dr., conf. univ., director adjunct, Camera Națională a Cărții din Republica Moldova; Adrian CIBOTARU, director adjunct, Alianța Franceză din Moldova; Aliona MACARI, doctor în filologie, manager proiect, Compania VEO Worldwide Services Chișinău, Ayria SRL; Constanța OSIPOV, traducător, interpret, consultant principal, Secretariatul Parlamentului Republicii Moldova, Direcția Asistență și Ceremonial Parlamentar; Alina ABRAMOVICI, traducător, interpret, director, Biroul de traduceri și interpretariat BirouDeTraduceri.MD, LICOLIN & CO SRL; Ludmila DABIJA, consultant principal, redactor, Secretariatul Parlamentului Republicii Moldova, Direcția Redactare din cadrul Direcției Generale Documentare Parlamentară; Victor VASILIEV, traducător, interpret, director, Biroul de traduceri PROIRVAS SRL.
Standardul de competență validat și aprobat de Comisia de validare, aprobată prin ordinul Ministerului Educației și Cercetării nr. 1140 din 08 septembrie 2023	PILCHIN Ivan, vicepreședinte, traducător, Uniunea Scriitorilor din Republica Moldova; BANTOȘ Alexandru, director; redactor-șef, editor, publicist, Casa Limbii Române „Nichita Stănescu”, Revista Limba Română; STANCIU Olga, director, Editura Prut Internațional; TOMȘA Aurelia, expert în elaborarea standardelor de calificare, Academia de Studii Economice din Moldova.

1.2. INFORMAȚII PRIVIND CORELAREA CU CLASIFICATOARELE NAȚIONALE ȘI INTERNAȚIONALE		
1.2.1 CARACTERISTICILE OCUPAȚIONALE CONFORM CLASIFICATOARELOR PIEȚEI MUNCII		
Clasificatorul ocupațiilor din Republica Moldova CORM (006-2021) https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=129584&lang=ro#	Clasificarea europeană a aptitudinilor /competențelor, calificărilor și ocupațiilor (ESCO 08) https://esco.ec.europa.eu/ro/classification/occupation_main#overlayspin	Clasificarea internațională Standard al Ocupațiilor (ISCO 08) https://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/@dgreports/@dcomm/@publ/documents/publication/wcms_172572.pdf
26 Specialiști/specialiste din domeniul juridic, social și cultural 264 Autori/autoare, jurnaliști/jurnaliste și lingviști/lingviste 2643 - Traducători/traducătoare, interpreți/interprete și alți lingviști/alte lingviste	26 - Specialiști în domeniul juridic, social și cultural 264 Autori, jurnaliști și lingviști 2643 - Traducători, interpreți și alți lingviști	26 Specialiști în domeniul juridic, social și cultural 264 Autori, jurnaliști și lingviști 2643 Traducători, interpreți și alți lingviști
1.2.2. CARACTERISTICILE OCUPAȚIONALE CONFORM CLASIFICATORULUI ACTIVITĂȚILOR ECONOMICE		
Clasificatorul activităților economice din Republica Moldova CAEM (rev.2) https://statistica.gov.md/pageview.php?l=ro&idc=385	Clasificarea Statistică a Activităților Economice din Comunitatea Europeană (Statistical Classification of Economic Activities in the European Community) NACE Rev. 2 https://ec.europa.eu/eurostat/web/products-manuals-and-guidelines/-/ks-ra-07-015	Clasificarea Internațională Industrială Standard a tuturor Activităților Economice (International Standard Industrial Classification of All Economic Activities, ISIC Rev 4) https://unstats.un.org/unsd/publication/seriesm/seriesm_4rev4e.pdf
M - Activități profesionale, științifice și tehnice 72 Cercetare-dezvoltare 72.2 Cercetare-dezvoltare în științe sociale și umaniste 72.20 Cercetare-dezvoltare în științe sociale și umaniste 74 Alte activități profesionale, științifice și tehnice 74.3 Activități de traducere scrisă și orală (interpreți) 74.30 Activități de traducere scrisă și orală (interpreți)	M - Activități profesionale, științifice și tehnice 72 Cercetare-dezvoltare științifică 72.2 Cercetare-dezvoltare în științe sociale și umaniste 72.20 Cercetare-dezvoltare în științe sociale și umaniste 74 Alte activități profesionale, științifice și tehnice 74.3 Activități de traducere scrisă și orală (interpreți) 74.30 Activități de traducere scrisă și orală (interpreți)	M - Activități profesionale, științifice și tehnice 72 Cercetare și dezvoltare științifică 722 Cercetare și dezvoltare experimentală în științe sociale și umaniste 7220 Cercetare și dezvoltare experimentală în științe sociale și umaniste 74 Alte activități profesionale, științifice și tehnice

Standard de calificare: *Licențiat în Filologie*, nivel 6 CNC

Programul de studii: *0231.3 Traducere și interpretare*

Domeniul de formare profesională: *0231 Studiul limbilor*

Aprobat prin ordinul Ministerului Educației și Cercetării nr.1403 din 03.11.2023

1.2.3. CORELAREA CALIFICĂRII CONFORM CLASIFICATOARELOR EDUCAȚIONALE

Nomenclatorul domeniilor de formare profesională https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=121862&lang=ro	Clasificarea Internațională Standard a Educației (ISCED -2011) https://mecc.gov.md/ro/content/clasificarea-internationala-standard-educatiei-isced-2011-0	Clasificarea domeniilor educației și formării profesionale (ISCED-F-2013) http://uis.unesco.org/sites/default/files/documents/isced-fields-of-education-and-training-2013-en.pdf
Domeniului fundamental al științei, culturii și tehnicii - 02 ARTE ȘI ȘTIINȚE UMANISTE Domeniul general de studii - 023 Filologie Domeniul de formare profesională - 0231 Studiul limbilor Specialitatea - 0231.3 Traducere și interpretare	Învățământ superior de licență, ciclul I, nivelul 6 ISCED 2 Științe umaniste și arte 22 Arte umaniste - Limbi străine și culturi; limbi vii sau moarte și literatura lor, studii - Alte științe umaniste: traducere și interpretariat, lingvistica, literatura comparată, istorie, arheologie, filozofie, etică	02 Arte și științe umaniste 023 Filologie 0231 Studiul limbilor Limbi străine Interpretare Traducere

Standard de calificare: *Licențiat în Filologie*, nivel 6 CNC

Programul de studii: *0231.3 Traducere și interpretare*

Domeniul de formare profesională: *0231 Studiul limbilor*

Aprobat prin ordinul Ministerului Educației și Cercetării nr.1403 din 03.11.2023

Domeniul de activitate profesională		
Ocupații tipice (CORM) https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=129584&lang=ro#		Ocupații tipice (ESCO) https://esco.ec.europa.eu/ro/classification/occupation?uri=http://data.europa.eu/esco/isco/C2146#:~:text=Narrower%20occupations
264303 Filolog/filologă 264304 Ghid interpret/ ghid interpretă 264306 Interpret/ interpretă 264307 Interpret/ interpretă relații diplomatice 264308 Lexicograf/lexicografă 264309 Lingvist/lingvistă 264311 Revizor lingvist/revizoare lingvistă 264312 Terminolog 264313 Traducător/traducătoare 264315 Translator/translatoare emisie		2643.2 Interpret/interpretă (bilateral; interpret de afaceri; interpret comunitar; interpret consecutiv; interpret de judecată; ghid interpret; interpret medical; interpret de poliție; interpret în serviciul public; interpret la distanță; interpret social; interpret telefonic; interpret de televiziune) 2643.3 - Lexicograf/lexicografă 2643.4 - Linvist/lingvistă 2643.6 - Traducător/traducătoare (traducător de carte; traducător de afaceri; traducător editorial; traducător financiar; traducător literar; traducător medical; traducător științific; traducător autorizat; traducător tehnic; manager de proiect de traduceri; traducător revizor; traducător de jocuri video)
Specializări/opțiuni (arii ocupaționale)		<ul style="list-style-type: none"> • Traducerea și interpretarea într-un cadru larg de situații profesionale și culturale; • Revizia și expertiza lingvistică, terminologică, de specialitate și stilistică a traducerii.
Tendențe și preocupări de viitor în domeniul de formare profesională.		https://www.ecec.net/fileadmin/pdf/ECEC-Code-of-Conduct.pdf https://www.cimaglobal.com/Documents/Future%20of%20Finance/future-re-inventing-finance-for-a-digital-world.pdf https://www.americanbar.org/news/abanews/publications/youraba/2020/youraba-september-2020/futurist-susskind-sees/ https://home.kpmg/xx/en/home/insights/2020/12/future-of-legal-article-series.html https://iaals.du.edu/blog/future-legal-profession-person-or-virtual
Nivel de competență/abilitate, conform ISCO-08		4
Cadrul național al calificărilor din Republica Moldova https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=101860&lang=ro		Nivel 6 CNC
Referire la Cadrul European al Calificărilor (EQF)		Echivalent nivel 6 CEC
1.3. ALTE INFORMAȚII RELEVANTE		
Titlul calificării profesionale în limba străină:		
Română Licențiat în Filologie	Engleză Bachelor of Philology, level 6 NQFRM	Rusă/franceza/germana Лицензиат филологии Licencié en philologie Bachelor in Philologie
Anexe la standardul de competență (de exemplu):		
Anexa 1	LEGE Nr. 264 din 11-12-2008 cu privire la statutul, autorizarea și organizarea activității de interpret și traducător în sectorul justiției https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=110617&lang=ro Legea nr. 939/2000 cu privire la activitatea editorială	

	<p>https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=108563&lang=ro DIRECTIVA 2010/64/UE A PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI A CONSILIULUI din 20 octombrie 2010 privind dreptul la interpretare și traducere în cadrul procedurilor penale https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/PDF/?uri=CELEX:32010L0064&from=NL Ghidul Comisiei Europene pentru traducătorii din Uniunea Europeană Carta traducătorului http://translators.md/en/customers/77-ethical-code http://www.tradulex.com/Regles/FITCharter.htm Ghid stilistic de traducere în limba română pentru uzul traducătorilor acquis-ului comunitar http://ier.gov.ro/wp-content/uploads/2020/04/ghid_stilistic_2008_erata-1.pdf Ghid de redactare interinstituțional al UE https://publications.europa.eu/code/ro/ro-000100.htm ORIENTĂRI PENTRU TRADUCĂTORII EXTERNI - Curtea de conturi UE https://www.europarl.europa.eu/trad/etu/pdf/ECA_RO_Specific%20guidelines_2021.pdf Ghidul activităților de interpretare și mediere culturală în context umanitar https://translatorswithoutborders.org/wp-content/uploads/2022/03/Humanitarian-Guide-to-Interpreting-Romanian.pdf APA Style Guidelines Manual http://bibliotecaunisa.com/wp-content/uploads/2020/05/APA%20Publication%20Manual%207th%20Edition%20by%20American%20Psychological%20Association.pdf Codul deontologic al traducătorului http://www.translators.md/ro/about-us/documente-atp/48-codul-eticii ASOCIAȚIA TRADUCĂTORILOR PROFESIONIȘTI https://translators.md/ro/ Asociația Națională a Traducătorilor și Interpreților Autorizați din Moldova https://traducatori-autorizati.md/ Association Internationale des Langues Étrangères Appliquées https://anlea.org/lailea Translators without borders https://translatorswithoutborders.org/</p>
Anexa 2	<p>Competențe digitale Concepția guvernării electronice Directiva (UE) 2016/2102 a Parlamentului European și a Consiliului din 26 octombrie 2016 privind accesibilitatea site-urilor web și a aplicațiilor mobile ale organismelor din sectorul public https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/ce26d769-b85d-11e6-9e3c-01aa75ed71a1/language-ro e-Competence Framework: the SME waythroughthe European standard on digital competences https://www.sbs-sme.eu/sites/default/files/publications/SBS_ecompetence%20brochure.pdf ORCIT: Online Resources for Conference Interpreter Training https://orcit.eu/ CVCE: Centre virtuel de la connaissance sur l'Europe https://www.cvce.eu/en/home SCICTrain Training modules for interpreting students https://commission.europa.eu/education/skills-and-qualifications/develop-your-skills/language-skills/interpretation-training-toolbox/scictrain-training-modules-interpreting-students_en Speech Repository 2.0 https://webgate.ec.europa.eu/sr/ EntreComp: The Entrepreneurship Competence Framework https://ied.eu/wp-content/uploads/2016/07/lfn27939em.pdf</p>
Anexa 3	<p>CODE OF CONDUCT ON MULTILINGUALISM https://www.europarl.europa.eu/about-parliament/files/organisation-and-rules/multilingualism/code-of-conduct_en.pdf European Strategy for Multilingualism https://www.europarl.europa.eu/thinktank/en/document/IPOL_STU(2016)573460 Competențe lingvistice https://www.isjcta.ro/wp-content/uploads/2013/06/Cadrul-European-Comun-de-Referinta-pentru-limbi.pdf</p>
Anexa 4	<p>Cadrul de competențe antreprenoriale https://www.oecd.org/finance/financial-competence-framework-for-adults-in-the-european-union.htm</p>

2. DESCRIEREA OCUPAȚIONALĂ A CALIFICĂRII

Descrierea activității de muncă	
<p>Specialistul din domeniul traducerii și interpretării este licențiat cu studii superioare de nivel 6 CNC, dispune de competențe pentru a realiza activități de traducere și interpretare într-un cadru larg de situații profesionale și culturale și este capabil să utilizeze strategii actuale și tehnologii moderne în realizarea activității profesionale. Activitatea traducătorului și interpretului reunește un spectru larg de activități, printre care: confruntarea diverselor sisteme lingvistice atât în arealul pragmaticii, cât și în sistemul de studiere/ analiză a textului; traducerea dintr-o limbă în alta; aplicarea adecvată a tehnicilor de traducere și interpretare: transpoziție, echivalență semantică, adaptare contextuală pentru a asigura conformitatea textului cu originalul; revizia textului tradus; crearea unor nomenclatoare proprii pentru activitatea practică de selectare și stocare a datelor, utilizarea diverselor tehnici asistate de calculator.</p> <p>Specialistul din acest domeniu este capabil să traducă/interpreteze texte/discursuri din domeniul general și specializat din limba străină în limba maternă și viceversa respectând standardele de calitate; să argumenteze opțiunile de traducere în baza teoriilor și abordărilor studiate; să evalueze procesul de colaborare dintre traducător, angajator și destinatar în conformitate cu cerințele pieței muncii, cerințele societale, dar și cele ce țin de evoluțiile din domeniul lingvisticii/traducerii.</p> <p>Specialiștii din domeniul traducerii și interpretării sunt capabili să activeze în societatea contemporană, marcată de o diversitate linguală și culturală și orientată spre valorile general umane care sunt promovate pe plan european și internațional.</p>	
2.2 Atribuții / arii de competențe și descriptori	
Arii de competențe <i>(etape, faze a prestării serviciului)</i>	Descriptori
1. Receptarea și tratarea informației	1.1 Identificarea informației pertinente pentru filologie; 1.2 Analizarea informației relevante domeniului profesional.
2. Producerea de informații	2.1 Selectarea de conținuturi informative și de comunicare specializată; 2.2 Structurarea informației în mod coerent.
3. Comunicarea lingvistică și culturală	3.1 Mediere lingvistică în domeniul de competență; 3.2 Mediere culturală în diverse situații de comunicare.
2.3 Sectoare de activitate	
2.3.1. Realizarea activităților de traducere și interpretare într-un cadru larg de situații profesionale și culturale;	
2.3.2. Realizarea activităților de revizie lingvistică, terminologică, de specialitate și stilistică a traducerii.	
Aria ocupațională (Specialitatea)	
1. Traducerea și interpretarea într-un cadru larg de situații profesionale și culturale	
2. Revizie și expertiză lingvistică, terminologică, de specialitate și stilistică a traducerii	
0231.3 Traducere și interpretare	
2.4 Mediul de lucru și specificul activității	
<p>Specialistul în domeniul <i>Filologiei</i> poate lucra în diverse sectoare și medii precum: instituțiile guvernamentale și non guvernamentale, ministere, organisme internaționale, ambasade, asociații și întreprinderi cu capital mixt/străin sau care colaborează cu parteneri din străinătate, birouri de traduceri, televiziune, bănci, instanțe de judecată, agenții de turism, call centre, rețele hoteliere, etc.</p> <p>Este capabil să lucreze atât individual, cât și în echipă. În exercitarea profesiei, interpretul și traducătorul sunt independenți și imparțiali, liberi de a alege metoda interpretării și traducerii.</p> <p>Activitatea de interpret și traducător se bazează pe următoarele principii: a) independență; b) imparțialitate; c) onestitate și obiectivitate; d) competență profesională și conștiinciozitate; e) confidențialitate și comportament profesional; f) respectarea standardelor profesionale.</p> <p>Cea mai mare parte a activității traducătorului și interpretului este la birou, în teren sau la distanță</p>	

(online).

Programul de muncă este reglementat de actele normative în vigoare. Durata zilnică normală a timpului de muncă constituie 8 ore. Dar, în funcție de profesia deținută, programul poate necesita, totuși, o oarecare flexibilitate.

Relaționarea frecventă cu factorul uman poate crea un mediu de muncă tensionat, din punct de vedere psihologic.

2.5 Instrumente de lucru, echipamente, utilaje și materiale, soft

Computer, imprimantă, scanner, xerox, birotică, consumabile și alte instrumente și tehnici de birou.

Software specializate (CAT tools / Traducere asistată de calculator) de gestionare a procesului de traducere, precum și prelucrare terminologică. Bănci terminologice, glosare, memorii de traducere conținând informația necesară pentru îndeplinirea atribuțiilor de serviciu, precum și aplicații adaptate pentru interpretarea la distanță (Zoom).

2.6 Calități personale necesare pentru muncă: abilități și caracteristici

Activitatea profesională a specialistului în domeniul filologiei se pretează a fi apreciată în conformitate cu standarde profesionale naționale și internaționale.

Totodată, activitatea profesională filologică presupune rigori de natură etică, ce prevăd calități personale, precum: integritate, responsabilitate, verticalitate, disciplină, cultură, implicarea civică, corectitudine, imparțialitate, seriozitate/responsabilitate, loialitate, hotărâre, adaptabilitate, autocontrol, atitudine pozitivă, calități psihice necesare (spirit de observație, răbdare, viteză de reacție, capacitate de orientare în spațiu, capacitate de comunicare, etc.).

Cu un domeniu de intervenție destul de larg, acest specialist trebuie să dețină mai multe abilități. Printre acestea se înscriu: organizare, spirit de inițiativă, abilitate de a genera idei noi, capacitatea de asumare a deciziilor, de negociere și mediere interlingvistică și interculturală.

Domeniul de activitate poate presupune interacțiuni cu persoane vulnerabile conjunctură care pretinde calitățile umane, precum: echilibru, empatie, toleranță, tact, forță psihologică.

2.7 Formare profesională inițială și continuă

Specialistul în domeniul filologiei deține studii superioare de licență (ciclul I), nivel 6 CNC.

Formarea profesională se consolidează atât prin studiile la ciclul II, master (nivel 7), la ciclul III, doctorat (nivel 8), cât și prin programe de formare profesională continuă. Specialiștii pot beneficia de seminare practice și științifico-practice organizate de departamentul de profil în colaborare cu structurile internaționale, instituțiile guvernamentale, universități și specialiști invitați de peste hotare.

Sistemul de formare profesională continuă întrunește totalitatea reglementărilor, mecanismelor, proceselor, programelor și a furnizorilor de formare care asigură și realizează formarea și/sau dezvoltarea competențelor profesionale persoanelor care au o calificare inițială prin specializare, recalificare, policalificare, calificare suplimentară sau alt criteriu similar.

2.8 Cele mai răspândite denumiri ale ocupației profesionale (rom/eng/ru)

Filolog/filologă; Ghid interpret/ ghid interpretă; Interpret/ interpretă; Interpret/ interpretă relații diplomatice; Lexicograf/lexicografă; Lingvist/lingvistă; Terminolog; Traducător/traducătoare; Translator-editor; Translator/translatoare emisie.	Philologist; Interpreter guide; Interpreter; Diplomatic relations interpreter; Lexicographer; Linguist; Terminologist; Translator; Translator-reviser; Audiovisual translator.	Филолог Гид переводчик; Устный переводчик/ переводчица; Дипломатический переводчик; Лексикограф; Лингвист; Терминолог; Переводчик/Переводчица; Певодчик-редактор; Аудиовизуальный переводчик.
---	---	---

2.9 Reglementări de exercitare a profesiei (națională/internațională)

LEGE Nr. 264 din 11-12-2008 cu privire la statutul, autorizarea și organizarea activității de interpret și

traducător în sectorul justiției https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=110617&lang=ro

European Strategy for Multilingualism

[https://www.europarl.europa.eu/thinktank/en/document/IPOL_STU\(2016\)573460](https://www.europarl.europa.eu/thinktank/en/document/IPOL_STU(2016)573460)

Legea nr. 939/2000 cu privire la activitatea editorială

https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=108563&lang=ro

DIRECTIVA 2010/64/UE A PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI A CONSILIULUI din 20 octombrie 2010 privind dreptul la interpretare și traducere în cadrul procedurilor penale <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/PDF/?uri=CELEX:32010L0064&from=NL>

Ghid stilistic de traducere în limba română pentru uzul traducătorilor acquis-ului comunitar http://ier.gov.ro/wp-content/uploads/2020/04/ghid_stilistic_2008_erata-1.pdf

Ghid de redactare interinstituțional al UE <https://publications.europa.eu/code/ro/ro-000100.htm>

ORIENTĂRI PENTRU TRADUCĂTORII EXTERNI - Curtea de conturi UE

https://www.europarl.europa.eu/trad/etu/pdf/ECA_RO_Specific%20guidelines_2021.pdf

Ghidul activităților de interpretare și mediere culturală în context umanitare

<https://translatorswithoutborders.org/wp-content/uploads/2022/03/Humanitarian-Guide-to-Interpreting-Romanian.pdf>

APA Style Guidelines Manual <http://bibliotecaunisa.com/wp-content/uploads/2020/05/APA%20Publication%20Manual%207th%20Edition%20by%20American%20Psychological%20Association.pdf>

2.10 Norme și reglementări specifice

Codul deontologic al traducătorului <http://www.translators.md/ro/about-us/documente-atp/48-codul-eticii>

CODE OF CONDUCT ON MULTILINGUALISM https://www.europarl.europa.eu/about-parliament/files/organisation-and-rules/multilingualism/code-of-conduct_en.pdf

Carta traducătorului <http://translators.md/en/customers/77-ethical-code>

<http://www.tradulex.com/Regles/FITCharter.htm>

ASOCIAȚIA TRADUCĂTORILOR PROFESIONIȘTI <https://translators.md/ro/>

Asociația Națională a Traducătorilor și Interpreților Autorizați din Moldova <https://traducatori-autorizati.md/>

Association Internationale des Langues Étrangères Appliquées <https://anlea.org/lailea>

3. CERINȚE DE COMPETENȚE

3.1. COMPETENȚE TRANSVERSALE (CT)

http://keystart2work.eu/images/docs/o2-catalogue/O2_Catalogue_EN.pdf

Aria de competență (etape, faze ale prestării serviciului)	Competența	Descriptori
1. Eficiență personală	CT 1. Dezvoltarea personală și profesională	1.1 Îmbunătățește competențele profesionale prin accesarea, procesarea și asimilarea de noi cunoștințe, utilizând diverse surse și forme de învățare; 1.2 Stabilește obiective, identifică oportunități și planifică propriul progres în carieră; 1.3 Manifestă deschidere față de schimbare și inovare; 1.4 Urmărește modificările curente a cadrului normativ, a tendințelor și politicilor în domeniu și a practicilor profesionale avansate; 1.5 Identifică necesitățile de autoinstruire; 1.6 Determină oportunitățile de dezvoltare a abilităților și cunoștințelor; 1.7 Se implică autonom în varii forme de învățare pe parcursul întregii vieți.
	CT 2. Gestionarea activității filologice profesionale	2.1 Structurează traseul carierei profesionale; 2.2 Determină prioritățile strategice în activitatea profesională;

		<p>2.3 Identifică situațiile care necesită intervenție și prioritizează activitățile profesionale;</p> <p>2.4 Stabilește prioritatea acțiunilor și activităților de muncă;</p> <p>2.5 Utilizează eficient tehnicile de management al timpului și al proiectelor pentru realizarea sarcinilor cu resurse disponibile în termenii stabiliți.</p>
	<p>CT 3. Aplicarea regulilor/principiilor de etică, deontologie și integritate profesională</p>	<p>3.1 Respectă normele de etică și deontologie specifice domeniului, inclusiv a celor ce țin de confidențialitatea și integritatea informațiilor;</p> <p>3.2 Îndeplinește obligațiile și atribuțiile ce derivă din activitatea profesională;</p> <p>3.3 Exerciță profesia cu respectarea principiilor constituționale și legale și a celor de funcționare a structurilor instituționale și ale organizațiilor/întreprinderilor;</p> <p>3.4 Soluționează adecvat situațiile ce implică încălcarea normelor și principiilor de etică, deontologie și integritate profesională.</p>
<p>2. Interacțiune socială</p>	<p>CT 4. Utilizarea eficientă a resurselor de comunicare</p>	<p>4.1 Comunică și stabilește conexiuni cu alte persoane și/sau organizații, în mod eficient, adecvat și creativ;</p> <p>4.2 Aplică procedura ascultării active/reflexive în cadrul activității profesionale;</p> <p>4.3 Utilizează cel puțin a unei limbi de circulație internațională la nivel de comunicare profesională;</p> <p>4.4 Utilizează responsabil tehnologiile digitale în diferite contexte de muncă, de învățare continuă, de viață socială;</p> <p>4.5 Aplică instrumentele de siguranță și securitate cibernetică;</p> <p>4.6 Gestionează bazele de date, informațiile cu conținut digital în activitatea profesională.</p>
	<p>CT 5. Executarea rolurilor și activităților specifice muncii în echipă</p>	<p>5.1 Cooperează eficient în echipe de lucru profesionale, interdisciplinare și de interacțiune cu diverși factori din domeniu;</p> <p>5.2 Comunică eficient și persuasiv ideile în diverse situații socio-profesionale;</p> <p>5.3 Diseminează cunoștințele și experiențele într-o manieră clară;</p> <p>5.4 Coordonează și solicită de opinii/feedback de la specialiști/beneficiari/autorități pentru a ajunge la soluția cea mai bună;</p> <p>5.5 Valorifică diversități culturale în diverse contexte socio-profesionale;</p> <p>5.6 Respectă valorile culturii organizaționale;</p> <p>5.7 Aplică tehnicile de negociere în activitatea profesională.</p>

	CT 6. Aplicarea artei de negociere	6.1 Participă efectiv la negocieri în vederea obținerii unui acord/încheierii unui contract de prestare a serviciilor; 6.2 Înțelege situația/motivația părților, poate argumenta/prezenta dovezi și aplica stiluri și tehnici de negociere potrivite contextului; 6.3 Recunoaște tehnicile de manipulare și comunicare nonverbală.
3. Competențe funcționale, tehnice și tehnologice	CT 7. Utilizarea eficientă a surselor digitale	7.1 Utilizează responsabil tehnologiile digitale în diferite contexte de muncă, de învățare continuă, de viață socială; 7.2 Răspunde/solicită/ procesează informații utilizând TIC și evaluează critic conținutul media; 7.3 Aplică instrumentele de siguranță și securitate cibernetică; 7.4 Gestionează bazele de date, informațiile cu conținut digital în activitatea profesională.
	CT 8. Deținerea competențelor antreprenoriale	8.1 Generează idei și identifică oportunități. 8.2 Identifică și mobilizează resurse materiale, nonmateriale și digitale pentru transpunerea în acțiuni. 8.3 Transpune ideile/inițiază procese ce conduc la crearea valorilor. 8.4 Este centrat pe lucrul cu alte persoane utilizând cunoștințe care generează valori în mediu complex în continuă schimbare.

3.2. COMPETENȚE GENERALE (transsectoriale și sectoriale)

Aria de competență <i>(etape, faze ale prestării serviciului)</i>	Competența	Descriptori
1. Receptarea și tratarea informației	CG 1. Comprehensiunea informației din domeniul filologic	1.1 Identifică formele și valorile lingvistice ; 1.2 Determină raportul dintre elemente lingvistice; 1.3 Valorizează modelele de analiză lingvistică.
	CG 2. Procesarea informației relevante pentru domeniul filologic	2.1 Structurează informația specifică domeniului ; 2.2 Analizează datele și informația identificată ; 2.3 Interpretează informația relevantă.
2. Producerea de informații	CG 3. Elaborarea de conținuturi informative și de comunicare specializată	3.1 Determină conținutul informativ structurat și adaptat situației de comunicare ; 3.2 Creează diferite tipuri de informație în conformitate cu scopul propus ; 3.3 Integrează instrumentele TIC pentru a dezvolta și a difuza informații.
	CG 4. Prezentarea informației adaptate publicului-țintă	4.1 Sintetizează conținutul, în baza elementelor convergente și divergente informațional ; 4.2 Organizează logic și coerent mesajul produs ; 4.3 Transmite informația adaptată finalității și contextului de comunicare.
3. Comunicarea lingvistică și	CG 5. Medierea informației în domeniul	5.1 Explică conceptele, ideile și teoriile din domeniul de competență profesională ;

culturală	filologic	5.2 Reformulează mesaje în context profesional; 5.3 Adaptează strategia de mediere la contextul de comunicare cultural și lingvistic.
	CG 6. Transpunerea mesajului din perspectiva culturală	6.1 Descrie realitățile culturale ; 6.2 Facilitează dialogul inter-/pluricultural ; 6.3 Valorifică modelele culturale în diverse situații de comunicare.

3.3. COMPETENȚE PROFESIONALE (CP)

Arie ocupațională 1: TRADUCEREA ȘI INTERPRETAREA ÎNTR-UN CADRU LARG DE SITUAȚII PROFESIONALE ȘI CULTURALE		
Aria de competență <i>(etape, faze ale prestării serviciului)</i>	Competența	Indicatori/Descriptori
1. Receptarea și tratarea informației	CP 1. Comprehensiunea informației adaptată necesităților și contextului fiecărei situații de comunicare	1.1 Determină structurile lingvistice în limba sursă și limba țintă; 1.2 Relevă sensul de bază și cel contextual al unităților lexicale; 1.3 Sesizează informația principală și secundară în textul/discursul sursă la nivel general și specializat.
	CP 2. Decodarea informației în limba sursă și țintă la nivel general și specializat	2.1 Interpretează faptele de limbă în textul/discursul sursă la nivel general și specializat; 2.2 Structurează informația receptată oral sau scris în diferite situații de comunicare; 2.3 Valorifică resursele oferite de tehnologiile informaționale în scopul facilitării accesului rapid la informații relevante și actuale.
3 Producerea de informații	CP 3. Elaborarea textelor/discursurilor cu un conținut general și specializat în limba sursă și limba țintă	3.1 Transpune intenția și sensul textului/discursului sursă în textul/discursul țintă; 3.2 Respectă normele gramaticale, ortografice, stilistice și principiile textualității la elaborarea textului/discursului țintă; 3.3 Produce texte/discursuri utilizând unitățile lexicale și terminologice în funcție de context.
	CP 4. Redactarea traducerilor	4.1 Relevă informația ambiguă și repetată care ar putea distorsiona sensul original; 4.2 Adaptează stilul și tonul textului/discursului potrivit publicului țintă; 4.3 Verifică formatarea și aspectul vizual integrându-l armonios în designul general al documentului.
5 Comunicarea lingvistică și culturală	CP 5. Adaptarea strategiilor și tehnicilor de traducere/interpretare în funcție de obiectul, tipul, contextul și destinatarul traducerii/interpretării	5.1 Identifică dificultățile lexicale, gramaticale, stilistice, terminologice, socioculturale în textele/discursurile destinate traducerii; 5.2 Aplică corect strategiile de traducere conform normelor pentru realizarea unei traduceri profesionale racordare la cerințele pieței muncii; 5.3 Sugerează echivalenți standardizați și adecvați în funcție de context.

	CP 6. Traducerea / interpretarea textelor/discursurilor în limba țintă conform normelor și condițiilor angajatorilor	6.1 Analizează din punct de vedere semantico-pragmatic și sociocultural textele/discursurile specializate și literare; 6.2 Traduce/interpretează textele/discursurile specializate și literare respectând rigorile și particularitățile acestora în limba țintă; 6.3 Respectă principiile de independență; imparțialitate; onestitate și obiectivitate; competență profesională și conștiinciozitate; confidențialitate și comportament profesional; standardele profesionale.
Arie ocupațională 2: REVIZIE ȘI EXPERTIZĂ LINGVISTICĂ, TERMINOLOGICĂ, DE SPECIALITATE ȘI STILISTICĂ A TRADUCERII		
Aria de competență <i>(etape, faze ale prestării serviciului)</i>	Competența	Indicatori/Descriptori
1. Receptarea și tratarea informației	CP 7. Comprehensiunea informației specifice rezolvării sarcinilor complexe în context	7.1 Identifică particularitățile lingvistice și socio-culturale în textul/discursul sursă/țintă; 7.2 Examinează corectitudinea traducerii contextuale a expresiilor, termenilor, culturemelor, prietenilor perfizi și cazurile de intraductibilitate; 7.3 Utilizează resurse de sprijin precum dicționare, glosare, bănci terminologice sau aplicații de traducere și asistență virtuală.
	CP 8. Gestionarea informației specifice rezolvării sarcinilor complexe în context profesional	8.1 Identifică corectitudinea și fidelitatea redării conținutului în textul/discursul țintă; 8.2 Revede corespondența terminologică în textul/discursul țintă; 8.3 Examinează transpunerea stilului și registrului de limbă în textul/discursul țintă.
2. Producerea de informații	CP 9. Revizuirea textului/discursului în limba țintă	9.1 Analizează rezultatele traducerii prin prisma normelor ortografice, lexicale, gramaticale și stilistice; 9.2 Aplică metode de revizuire lingvistică și stilistică a traducerii utilizând tehnologii informaționale și soft-uri specializate; 9.3 Propune soluții în cazul erorilor de traducere identificate.
	CP 10. Redactarea textului/discursului în limba țintă	10.1 Reformulează propozițiile, frazele și paragrafele pentru a asigura coeziunea și coerența textului/discursului; 10.2 Corectează erorile lexico-semantice, gramaticale, stilistice, abaterile și ambiguitățile în textul/discursul tradus; 10.3 Editează textul/discursul sursă/țintă prin prisma abordării comparativ-contrastive.
3. Comunicarea lingvistică și culturală	CP 11. Adaptarea lingvistică și socioculturală a textului/discursului țintă	11.1 Evaluează corectitudinea traducerii din perspectiva lingvistică și interculturală; 11.2 Consultă autorul textului/discursului sursă în vederea transunerii elementelor socioculturale și de stil în textul/discursul țintă;

		11.3 Propune soluții pentru evitarea erorilor socioculturale identificate în textul/discursul țintă.
	CP 12. Transpunerea pragmatică a textului/discursului țintă	12.1 Adaptează conținutul la contextul situației de comunicare; 12.2 Verifică corectitudinea redării actelor de limbaj în textul/discursul țintă; 12.3 Îmbunătățește calitatea traducerii din perspectiva pragmaticii.